

**Jednostkowe sprawozdanie finansowe
Atende S.A.
za rok zakończony 31 grudnia 2017 r.**

Spis treści

1.	Jednostkowe sprawozdanie z sytuacji finansowej.....	4
2.	Jednostkowe sprawozdanie z całkowitych dochodów	6
3.	Jednostkowe sprawozdanie z przepływów pieniężnych.....	7
4.	Zestawienie zmian w jednostkowym kapitale własnym	8
5.	Informacje ogólne	9
5.1.	Podstawowa działalność.....	9
5.2.	Skład organów Spółki	9
5.3.	Zatwierdzenie sprawozdania finansowego	9
5.4.	Oświadczenia Zarządu	9
6.	Nowe standardy i interpretacje, które zostały opublikowane, a nie weszły jeszcze w życie	10
7.	Opis przyjętych zasad (polityki) rachunkowości, w tym metod wyceny aktywów i pasywów oraz przychodów i kosztów ...	12
8.	Istotne wartości oparte na profesjonalnym osądzie i szacunkach	19
8.1.	Profesjonalny osąd.....	19
8.2.	Niepewność szacunków.....	19
9.	Zmiany zasad (polityki) rachunkowości.....	21
10.	Szczegółowe noty i objaśnienia.....	22
Nota 1.	Przychody z umów z klientami, salda dotyczące umów	22
Nota 2.	Segmenty operacyjne oraz rynki zbytu	23
Nota 3.	Koszty działalności operacyjnej.....	24
Nota 4.	Koszty umów z klientami oraz pozostałe przychody i koszty operacyjne	25
Nota 5.	Przychody i koszty finansowe	26
Nota 6.	Podatek dochodowy i odroczony podatek dochodowy	27
Nota 7.	Zysk przypadający na jedną akcję	28
Nota 8.	Dywidendy zaproponowane lub uchwalone do dnia zatwierdzenia sprawozdania finansowego	29
Nota 9.	Wartość godziwa	29
Nota 10.	Rzeczowe aktywa trwałe.....	30
Nota 11.	Wartości niematerialne.....	33
Nota 12.	Inwestycje w jednostki podporządkowane	35
Nota 13.	Pozostałe aktywa trwałe	38
Nota 14.	Aktywa finansowe dostępne do sprzedaży	38
Nota 15.	Zapasy	38
Nota 16.	Należności handlowe.....	39
Nota 17.	Pozostałe należności	40
Nota 18.	Rozliczenia międzyokresowe krótkoterminowe	40
Nota 19.	Środki pieniężne i ich ekwiwalenty	41
Nota 20.	Kapitał zakładowy	41
Nota 21.	Kapitał zapasowy z emisji akcji powyżej wartości nominalnej	42
Nota 22.	Pozostałe kapitały	42
Nota 23.	Kredyty i pożyczki	43
Nota 24.	Pozostałe zobowiązania finansowe	44
Nota 25.	Inne zobowiązania długoterminowe.....	44
Nota 26.	Zobowiązania handlowe.....	45
Nota 27.	Pozostałe zobowiązania	45
Nota 28.	Majątek socjalny oraz zobowiązania ZFŚS	45
Nota 29.	Zobowiązania warunkowe oraz zabezpieczenia na aktywach.....	45
Nota 30.	Należności i zobowiązania długo i krótkoterminowe z tytułu leasingu finansowego	46
Nota 31.	Rozliczenia międzyokresowe przychodów	47
Nota 32.	Rezerwa na świadczenia emerytalne i podobne	47
Nota 33.	Cele i zasady zarządzania ryzykiem finansowym	48
Nota 34.	Informacja o instrumentach finansowych	51
Nota 35.	Zarządzanie kapitałem	52
Nota 36.	Informacje o podmiotach powiązanych	52
Nota 37.	Wynagrodzenie osób zarządzających i nadzorujących Atende S.A.	53
Nota 38.	Zatrudnienie.....	54
Nota 39.	Umowy leasingu operacyjnego	54
Nota 40.	Informacja dotycząca sezonowości lub cykliczności działalności	55
Nota 41.	Sprawy sądowe.....	55
Nota 42.	Rozliczenia podatkowe	55
Nota 43.	Zużyty sprzęt elektryczny i elektroniczny	55

(Wszystkie kwoty prezentowane są w tys. złotych, o ile nie podano inaczej)

Załączone noty stanowią integralną część niniejszego jednostkowego sprawozdania finansowego

Nota 44.	Zdarzenia po dacie bilansu.....	55
Nota 45.	Informacja o transakcjach z podmiotem dokonującym badania sprawozdania	56
Nota 46.	Objaśnienia do sprawozdania z przepływów pieniężnych	56

1. Jednostkowe sprawozdanie z sytuacji finansowej

AKTYWA	Nota	stan na 31.12.2017	stan na 31.12.2016
Aktywa trwałe		72 193	62 757
Rzeczowe aktywa trwałe	10	18 655	18 645
Wartości niematerialne	11	5 487	5 760
Inwestycje w jednostki podporządkowane	12	22 095	21 735
Aktywa finansowe dostępne do sprzedaży	14	80	80
Pozostałe aktywa finansowe	30	740	-
Aktywa z tytułu odroczonego podatku dochodowego	6	2 295	1 543
Aktywa z tytułu umów z klientami	1	1 321	3 466
Pozostałe aktywa trwałe	13	21 520	11 528
Aktywa obrotowe		189 690	83 217
Zapasy	15	9 914	7 368
Aktywa z tytułu umów z klientami	1	7 998	3 128
Należności handlowe	16	71 078	53 086
Pozostałe należności	17	219	513
Pozostałe aktywa finansowe	30	277	-
Rozliczenia międzyokresowe	18	19 667	9 212
Środki pieniężne i ich ekwiwalenty	19	80 537	9 910
AKTYWA RAZEM		261 883	145 974

PASYWA	Nota	stan na 31.12.2017	stan na 31.12.2016
Kapitał własny		58 512	58 210
Kapitał zakładowy	20	7 269	7 269
Kapitał zapasowy z emisji akcji powyżej wartości nominalnej	21	14 753	14 753
Pozostałe kapitały	22	30 552	30 517
Niepodzielony wynik z lat ubiegłych		(1 632)	(1 632)
Wynik finansowy bieżącego okresu		7 570	7 303
Zobowiązania długoterminowe		27 797	21 179
Kredyty i pożyczki	23	3 002	6 030
Pozostałe zobowiązania finansowe	24,30	1 954	470
Rezerwa na świadczenia emerytalne i podobne	32	684	612
Inne zobowiązania długoterminowe	25	22	5
Zobowiązania z tytułu umów z klientami	1	22 135	14 062
Zobowiązania krótkoterminowe		175 574	66 585
Kredyty i pożyczki	23	4 775	4 209
Pozostałe zobowiązania finansowe	24,30	2 550	494
Zobowiązania z tytułu umów z klientami	1	22 664	14 092
Zobowiązania handlowe	26	119 520	30 282
Rezerwa na świadczenia emerytalne i podobne	32	97	50
Zobowiązania z tytułu bieżącego podatku dochodowego		2 445	298
Pozostałe zobowiązania krótkoterminowe	27	23 498	13 489
Rozliczenia międzyokresowe przychodów	31	25	3 671
PASYWA RAZEM		261 883	145 974

2. Jednostkowe sprawozdanie z całkowitych dochodów

	Nota	2017 r.	2016 r.
Przychody ze sprzedaży	1,2	233 724	172 460
Koszty sprzedanych produktów i usług, towarów i materiałów	3	187 295	128 635
Zysk (strata) brutto na sprzedaży		46 429	43 825
Pozostałe przychody operacyjne	4	1 029	2 152
Koszty ogólnego zarządu	3	34 737	34 853
Pozostałe koszty operacyjne	4	2 727	791
Zysk (strata) na działalności operacyjnej		9 994	10 333
Przychody finansowe	5	1 346	631
Koszty finansowe	5	2 076	1 791
Zysk (strata) przed opodatkowaniem		9 264	9 173
Podatek dochodowy	6	1 694	1 870
Zysk (strata) netto		7 570	7 303
Zysk (strata) netto na jedną akcję (w zł)	7		
Podstawowy za okres obrotowy		0,21	0,20
Rozwodniony za okres obrotowy		0,21	0,20
Zysk (strata) netto		7 570	7 303
Inne całkowite dochody, które zostaną przekwalifikowane na zyski lub straty po spełnieniu określonych warunków		-	-
Inne całkowite dochody, które nie zostaną przekwalifikowane na zyski lub straty w kolejnych okresach		-	-
Suma dochodów całkowitych		7 570	7 303

3. Jednostkowe sprawozdanie z przepływów pieniężnych

	2017 r.	2016 r.
DZIAŁALNOŚĆ OPERACYJNA		
Zysk / (strata) przed opodatkowaniem	9 264	9 173
Korekty razem:	4 003	4 600
Amortyzacja	3 826	4 245
Zyski (straty) z tytułu różnic kursowych	721	(106)
Odsetki i udziały w zyskach (dywidendy)	(760)	(34)
Zysk (strata) z działalności inwestycyjnej	195	515
Inne korekty	21	(20)
Zmiana kapitału pracującego:	90 030	(49 021)
Zapasy	(2 546)	(732)
Należności	(20 498)	(14 859)
Zobowiązania/rezerwy	113 075	(33 430)
Zmiana stanu pozostałych aktywów	(20 372)	2 694
Przepływy z działalności operacyjnej	82 926	(32 554)
Podatek dochodowy (zapłacony) / zwrócony	(298)	(3 350)
Przepływy pieniężne netto z działalności operacyjnej	82 628	(35 904)
DZIAŁALNOŚĆ INWESTYCYJNA		
Wpływy	1 719	756
Zbycie wartości niematerialnych oraz rzeczowych aktywów trwałych	344	756
Dywidendy i udziały w zyskach	1 000	-
Spłata udzielonych pożyczek	375	-
Wydatki	4 387	2 548
Nabycie wartości niematerialnych oraz rzeczowych aktywów trwałych	3 679	1 998
Wydatki na aktywa finansowe	360	550
Inne wydatki inwestycyjne	348	-
Przepływy pieniężne netto z działalności inwestycyjnej	(2 668)	(1 792)
DZIAŁALNOŚĆ FINANSOWA		
Wpływy	4 322	8 751
Kredyty i pożyczki	1 888	8 405
Wpływy z tytułu finansowania cesji wierzytelności	2 414	-
Inne wpływy finansowe	20	346
Wydatki	13 655	9 559
Dywidendy i inne wypłaty na rzecz właścicieli	7 268	6 542
Spłaty kredytów i pożyczek	4 350	1 695
Płatności zobowiązań z tytułu umów leasingu finansowego	596	570
Odsetki	243	194
Inne wydatki finansowe	1 198	558
Przepływy pieniężne netto z działalności finansowej	(9 333)	(808)
PRZEPŁYWY PIENIĘŻNE NETTO RAZEM	70 627	(38 504)
Bilansowa zmiana stanu środków pieniężnych, w tym	70 627	(38 504)
- zmiana stanu środków pieniężnych z tytułu różnic kursowych	-	-
Środki pieniężne na początek okresu	9 910	48 414
Środki pieniężne na koniec okresu	80 537	9 910

Dodatkowe objaśnienia do przepływów pieniężnych z działalności operacyjnej przedstawiono w Nocie 47.

(Wszystkie kwoty prezentowane są w tys. złotych, o ile nie podano inaczej)

Załączone noty stanowią integralną część niniejszego jednostkowego sprawozdania finansowego

4. Zestawienie zmian w jednostkowym kapitale własnym

	Kapitał zakładowy	Kapitał zapasowy z emisji akcji pow. wartości nominalnej	Akcje własne	Pozostałe kapitały	Niepo- dzielony wynik finansowy	Wynik finansowy bieżącego okresu	Kapitał własny ogółem
2017 r.							
Kapitał własny na dzień 1 stycznia 2017 r.	7 269	14 753	-	30 517	5 671	-	58 210
Transakcje z właścicielami:	-	-	-	35	(7 303)	-	(7 268)
- Podział zysku netto	-	-	-	35	(35)	-	-
- Wypłata dywidendy	-	-	-	-	(7 268)	-	(7 268)
Suma dochodów całkowitych	-	-	-	-	-	7 570	7 570
- Zysk netto	-	-	-	-	-	7 570	7 570
Kapitał własny na dzień 31 grudnia 2017 r	7 269	14 753	-	30 552	(1 632)	7 570	58 512
2016 r.							
Kapitał własny na dzień 1 stycznia 2016 r.	7 269	15 492	-	27 170	9 889	-	59 820
Zmiany zasad rachunkowości	-	-	-	-	(1 837)	-	(1 837)
Korekty z tyt. błędów podstawowych	-	(739)	-	-	203	-	(536)
Kapitał własny na dzień 1 stycznia 2016 r.	7 269	14 753	-	27 170	8 255	-	57 447
Transakcje z właścicielami:	-	-	-	3 347	(9 889)	-	(6 542)
- Podział zysku netto	-	-	-	3 347	(3 347)	-	-
- Wypłata dywidendy	-	-	-	-	(6 542)	-	(6 542)
Suma dochodów całkowitych	-	-	-	-	-	7 303	7 303
- Zysk netto	-	-	-	-	-	7 303	7 303
Kapitał własny na dzień 31 grudnia 2016 r.	7 269	14 753	-	30 517	(1 632)	7 303	58 210

5. Informacje ogólne

5.1. Podstawowa działalność

Atende S.A. („Spółka”, „Emitent”, „Atende”) funkcjonuje pod nazwą Atende S.A. od 12 kwietnia 2013 r., kiedy została zarejestrowana w Krajowym Rejestrze Sądowym zmiana firmy z ATM Systemy Informatyczne S.A. na Atende S.A. Z kolei ATM Systemy Informatyczne S.A. powstała w wyniku przejęcia przez KLK S.A. całego majątku ATM Systemy Informatyczne sp. z o.o. przy jednoczesnym dokonaniu zmiany nazwy spółki KLK S.A. na ATM Systemy Informatyczne S.A. i przeniesieniu siedziby Spółki do Warszawy. Powyższe zmiany zostały zarejestrowane w Krajowym Rejestrze Sądowym 3 stycznia 2011 r.

Atende S.A. z siedzibą w Warszawie przy ul. Ostrobramskiej 86, 04-163 Warszawa, zarejestrowana w Sądzie Rejonowym dla m.st. Warszawy, XIII Wydział Gospodarczy KRS, pod numerem KRS: 0000320991, Kapitał zakładowy: 7 268 668,80 zł w całości wpłacony, NIP: 954-23-57-358, REGON: 276930771, jest jednostką dominującą Grupy Kapitałowej Atende („Grupa”, „Grupa Kapitałowa”, „Grupa Atende”). Spółka jest, od 28 maja 2012 r., notowana na Giełdzie Papierów Wartościowych w Warszawie.

Podstawowy przedmiot działalności Atende S.A. na 31 grudnia 2017 r. to:

- o działalność związana z oprogramowaniem i doradztwem w zakresie informatyki,
- o naprawa, konserwacja i instalowanie maszyn i urządzeń,
- o roboty związane z budową obiektów inżynierii lądowej i wodnej,
- o sprzedaż komputerów, urządzeń peryferyjnych i oprogramowania,
- o pozostała działalność profesjonalna, naukowa i techniczna (działalność w zakresie specjalistycznego projektowania).

5.2. Skład organów Spółki

Na dzień 31 grudnia 2017 r. Spółką kierował pięcioosobowy Zarząd w składzie:

- o Roman Szwed – prezes Zarządu,
- o Iwona Bakuła – wiceprezes Zarządu,
- o Jacek Forysiak – wiceprezes Zarządu,
- o Szymon Stępczak – wiceprezes Zarządu,
- o Jacek Szczepański – wiceprezes Zarządu.

W okresie po dacie bilansowej zmiany w składzie Zarządu nie nastąpiły. Pięcioletnia kadencja obecnego Zarządu zakończy się w 2018 r.

Na dzień 31 grudnia 2017 r. skład Rady Nadzorczej był następujący:

- o Patrycja Buchowicz – przewodnicząca Rady Nadzorczej,
- o Jan Madey – członek Rady Nadzorczej,
- o Michał Markowski – członek Rady Nadzorczej,
- o Maciej Matusiak – członek Rady Nadzorczej,
- o Monika Mizielińska-Chmielewska – członek Rady Nadzorczej.

26 września 2017 r. członek Rady Nadzorczej Marek Dietl złożył rezygnację z członkostwa w Radzie Nadzorczej Spółki. 23 października 2017 r. Rada Nadzorcza Spółki, stosownie do postanowień § 21 ust. 5 zdanie drugie Statutu Atende S.A., powołała Macieja Matusiaka na członka Rady Nadzorczej. W okresie po dacie bilansowej zmiany w składzie Rady Nadzorczej nie nastąpiły. Pięcioletnia kadencja obecnej Rady Nadzorczej zakończy się w 2018 r.

5.3. Zatwierdzenie sprawozdania finansowego

Niniejsze jednostkowe sprawozdanie finansowe zostało zatwierdzone do publikacji przez Zarząd jednostki dominującej w dniu 27 marca 2018 r.

5.4. Oświadczenia Zarządu

Niniejsze sprawozdanie zostało przygotowane przy zastosowaniu zasad rachunkowości, zgodnie z Międzynarodowymi Standardami Sprawozdawczości Finansowej, które zostały zatwierdzone przez Unię Europejską, zwanymi dalej „MSSF UE” oraz w zakresie wymaganym przez rozporządzenie Ministra Finansów z dnia 19 lutego 2009 r. w sprawie informacji bieżących i okresowych przekazywanych przez emitentów papierów wartościowych (D.U. z 2014 r. poz. 133 z późniejszymi zmianami). Sprawozdanie to obejmuje okres od 1 stycznia do 31 grudnia 2017 r. i okres porównywalny od 1 stycznia do 31 grudnia 2016 r.

Do dnia sporządzenia jednostkowego sprawozdania finansowego za 2017 r. nie wystąpiły zdarzenia, które nie zostały, a powinny być ujęte w księgach rachunkowych okresu sprawozdawczego. Jednocześnie w niniejszym sprawozdaniu finansowym nie występują istotne zdarzenia dotyczące lat ubiegłych.

Sprawozdanie zostało sporządzone przy założeniu kontynuowania działalności gospodarczej przez Spółkę w dającej się przewidzieć przyszłości. Na dzień zatwierdzenia niniejszego sprawozdania finansowego nie stwierdza się istnienia okoliczności wskazujących na zagrożenie kontynuowania działalności przez Spółkę w okresie 12 miesięcy po dniu bilansowym.

Niniejsze jednostkowe sprawozdanie finansowe Spółki winno być czytane łącznie ze skonsolidowanym sprawozdaniem finansowym zatwierdzonym do publikacji przez Zarząd i opublikowanym tego samego dnia co jednostkowe sprawozdanie finansowe, celem uzyskania pełnej informacji o sytuacji majątkowej i finansowej Grupy na dzień 31 grudnia 2017 r. oraz wyniku finansowego za okres od 1 stycznia do 31 grudnia 2017 r. zgodnie z MSSF UE.

6. Nowe standardy i interpretacje, które zostały opublikowane, a nie weszły jeszcze w życie

Na dzień sporządzenia niniejszego jednostkowego sprawozdania finansowego Spółka nie zastosowała następujących standardów, zmian standardów i interpretacji, które zostały opublikowane i zatwierdzone do stosowania w UE, ale nie weszły jeszcze w życie lub które oczekują na zatwierdzenie UE:

1. Standard: MSSF 9 Instrumenty finansowe (wraz z aktualizacjami).
Opis zmian: Zmiana klasyfikacji i wyceny- zastąpienie aktualnie obowiązujących kategorii instrumentów finansowych dwoma kategoriami: wycenianych wg zamortyzowanego kosztu i w wartości godziwej. Zmiany w rachunkowości zabezpieczeń dotyczące szacunku utraty wartości aktywów finansowych oraz prawa wcześniejszej spłaty z negatywnym wynagrodzeniem.
Data obowiązywania: 1 stycznia 2018 r./1 stycznia 2019r.
2. Standard: MSSF 14 Regulacyjne rozliczenia międzyokresowe.
Opis zmian: Zasady rachunkowości i ujawnień dla regulacyjnych pozycji odroczonej.
Data obowiązywania: Standard w obecnej wersji nie będzie obowiązywał w UE.
3. Standard: MSSF 16 Leasing.
Opis zmian: Standard znosi rozróżnienie na leasing operacyjny i leasing finansowy. Wszystkie umowy spełniające definicje leasingu będą ujmowane co do zasady jak obecny leasing finansowy.
Data obowiązywania: 1 stycznia 2019 r.
4. Standard: Zmiany do MSSF 10 i MSR 28.
Opis zmian: Wytyczne dotyczące sprzedaży lub wniesienia aktywów przez inwestora do spółki stowarzyszonej lub wspólnego przedsięwzięcia.
Data obowiązywania: Nie została określona
5. Standard: Zmiany do MSSF 2.
Opis zmian: Klasyfikacja i wycena transakcji płatności na bazie akcji.
Data obowiązywania: 1 stycznia 2018 r.
6. Standard: Zmiany do MSSF 4.
Opis zmian: Stosowanie MSSF 9 Instrumenty finansowe łącznie z MSSF 4 Umowy ubezpieczeniowe
Data obowiązywania: 1 stycznia 2018 r.
7. Standard: Doroczne poprawki do MSSF (cykl 2014-2016).
Opis zmian: Zestaw poprawek dotyczących:
MSSF 1 – eliminacja krótkoterminowych zwolnień dla jednostek stosujących MSSF po raz pierwszy;
MSSF 12 – doprecyzowanie zakresu zastosowania wymogów dotyczących ujawniania informacji;
MSR 28 – wycena jednostek, w których inwestor dokonał inwestycji, w wartości godziwej przez wynik finansowy.
Data obowiązywania: 1 stycznia 2018 r. (za wyjątkiem zmian do MSSF 12 które obowiązują w stosunku do okresów rocznych zaczynających się 1 stycznia 2017 r. lub później)
8. Standard: Zmiany do MSR 40.
Opis zmian: Zmiana kwalifikacji nieruchomości tj. przenoszenia z nieruchomości inwestycyjnych do innych grup aktywów.
Data obowiązywania: 1 stycznia 2018 r.
9. Standard: KIMSF 22 Transakcje w walutach obcych i płatności zaliczkowe.
Opis zmian: Wytyczne dotyczące sposobu określania daty transakcji, a zatem kursu wymiany SPOT, którego należy użyć w sytuacji kiedy dokonywana lub otrzymywana jest płatność zaliczkowa w walucie obcej.
Data obowiązywania: 1 stycznia 2018 r.
10. Standard: MSSF 17
Opis zmian: Zasady ujmowania, wyceny i prezentacji oraz ujawnień dla umów ubezpieczeniowych.
Data obowiązywania: 1 stycznia 2021 r.
11. Standard: KIMFS 23 Niepewność związana z ujęciem podatku dochodowego.
Opis zmian: Ocena prawdopodobieństwa zaakceptowania wybranego ujęcia podatkowego przez organy podatkowe.
Data obowiązywania: 1 stycznia 2019 r.
12. Standard: Doroczne poprawki do MSSF (cykl 2015-2017).
Opis zmian: Zestaw poprawek dotyczących:

MSSF 3 – wycena posiadanego wcześniej udziału we wspólnych operacjach;
MSSF 11 – brak wyceny posiadanego wcześniej udziału we wspólnych operacjach;
MSSF 12 – konsekwencje podatkowe w związku z wypłatą dywidendy;
MSR 23 – koszty finansowania przy przekazaniu do użytkowania składników aktywów;
Data obowiązywania: 1 stycznia 2019 r.

13. Standard: Zmiany do MSR 19

Opis zmian: Zmiany dotyczące programu określonych świadczeń.

Data obowiązywania: 1 stycznia 2019 r.

Spółka zamierza przyjąć wymienione powyżej nowe standardy oraz zmiany standardów i interpretacji MSSF opublikowane przez Radę Międzynarodowych Standardów Rachunkowości, lecz nieobowiązujące na dzień sprawozdawczy zgodnie z datą ich wejścia w życie.

Wpływ nowych regulacji na przyszłe sprawozdania Spółki.

Nowy standard MSSF 9 Instrumenty finansowe dokonuje istotnych zmian w klasyfikacji, prezentacji i wycenie instrumentów finansowych, dotyczących między innymi nowego modelu oceny utraty wartości, który będzie wymagał bardziej terminowego ujmowania oczekiwanych strat kredytowych oraz zaktualizowanych zasad stosowania rachunkowości zabezpieczeń. Zmiany te mają na celu przede wszystkim dostosowanie wymagań z zakresu zarządzania ryzykiem, umożliwiając sporządzającym sprawozdania lepsze odzwierciedlenie podejmowanych działań.

W 2017 r. Spółka przeprowadziła analizę wpływu wprowadzenia Standardu MSSF 9 na stosowaną przez Spółkę politykę rachunkowości w odniesieniu do działalności Spółki oraz jej wyników finansowych. Niniejsza ocena oparta jest na aktualnie dostępnych informacjach i może ulec zmianom wynikającym z uzyskaniem możliwych do udokumentowania i zasadnych dodatkowych informacji w okresie pierwszego zastosowania standardu.

Spółka nie spodziewa się istotnego wpływu wprowadzenia MSSF 9 na sprawozdanie z sytuacji finansowej oraz kapitał własny. Przeprowadzona analiza standardu wskazuje, iż zmiany dotyczą głównie następujących obszarów:

- Klasyfikacji aktywów finansowych – Standard nie spowoduje zmian prezentacyjnych w sprawozdaniach finansowych oraz zmian w wyniku finansowym Spółki.
- Wyceny umów gwarancji finansowych – Standard nie wpłynie w istotny sposób na sprawozdanie z sytuacji finansowej oraz kapitał własny.

Zasad szacowania i ujmowania odpisów z tytułu utraty wartości aktywów finansowych (przejście z modelu straty poniesionej na model straty oczekiwanej):

- dla należności z tytułu dostaw i usług, Spółka będzie szacowała oczekiwane straty kredytowe na podstawie analizy prawdopodobieństwa poniesienia strat kredytowych w poszczególnych przedziałach wiekowania;
- dla należności z tytułu pożyczek od spółek zależnych, Spółka przyjmuje założenie, są one zabezpieczone poprzez sprawowanie kontroli przez Spółkę nad aktywami tych spółek;
- dla inwestycji w pozostałe instrumenty kapitałowe, wycena będzie dokonywana w wartości godziwej; obecnie Spółka nie posiada inwestycji w instrumenty kapitałowe, inne niż udziały spółek zależnych.

Inwestycje w udziały jednostek zależnych są wyłączone z zakresu MSSF 9 i ich wycena będzie dokonywana na dotychczasowych zasadach, tj. według historycznego kosztu nabycia pomniejszonego o odpisy z tytułu utraty wartości.

Na dzień 31 grudnia 2017 r., opisane powyżej zasady, nie spowodowałyby utworzenia odpisów z tytułu trwałej utraty wartości w innej kwocie niż zostały one ujęte w niniejszym sprawozdaniu finansowym. Nie uległy również zmianie kapitał własny na dzień 31 grudnia 2017 r.

Ponadto, po przeprowadzonej analizie, Spółka postanowiła nie skorzystać z możliwości wdrożenia zmian wynikających z MSSF 9 w zakresie rachunkowości zabezpieczeń od 1 stycznia 2018 r.

Nowy standard MSSF 16 Leasing zmienia zasady ujmowania umów, spełniających definicje leasingu. Główną zmianą jest odejście od podziału na leasing finansowy i operacyjny. Wszystkie umowy spełniające definicje leasingu będą ujmowane co do zasady jak obecny leasing finansowy. Wprowadzenie standardu będzie miało następujący rezultat:

- w sprawozdaniu z sytuacji finansowej: wzrost wartości niefinansowych aktywów trwałych oraz zobowiązań finansowych,
- w sprawozdaniu z całkowitych dochodów: zmniejszenie kosztów operacyjnych (innych niż amortyzacja), wzrost kosztów amortyzacji oraz kosztów finansowych.

Analiza standardu nie została jeszcze zakończona, ale jego zastosowanie może mieć istotny wpływ na przyszłe sprawozdania finansowe Spółki.

Pozostałe standardy oraz ich zmiany nie powinny mieć istotnego wpływu na przyszłe sprawozdania finansowe Spółki.

7. Opis przyjętych zasad (polityki) rachunkowości, w tym metod wyceny aktywów i pasywów oraz przychodów i kosztów

Zasady (polityka) rachunkowości przedstawione poniżej stosowane były w odniesieniu do wszystkich okresów zaprezentowanych w sprawozdaniu finansowym Spółki.

Jednostkowe sprawozdanie finansowe zostało sporządzone w oparciu o zasadę kosztu historycznego za wyjątkiem wyceny instrumentów finansowych wycenianych w wartości godziwej przez wynik finansowy.

Jednostki zależne

Jednostka zależna to jednostka kontrolowana przez jednostkę dominującą. Kontrola występuje w przypadku, gdy jednostka dominująca:

- o posiada władzę nad jednostką, w której dokonała inwestycji,
- o jest narażona na ekspozycję lub posiada prawo do zmiennych zwrotów z tytułu zaangażowania w dany podmiot inwestycji,
- o posiada zdolność do sprawowania władzy nad jednostką, w której dokonała inwestycji w celu wpłynięcia na wysokość zwrotów przez nią wypracowywanych.

Udziały w jednostkach zależnych wyceniane są po cenie nabycia minus odpisy aktualizujące.

Wartości niematerialne

Wartości niematerialne obejmują aktywa, które nie posiadają postaci fizycznej, są identyfikowalne oraz które można wiarygodnie wycenić i które w przyszłości spowodują wpływ korzyści ekonomicznych do jednostki. Wartości niematerialne ujmowane są pierwotnie w cenie nabycia lub koszcie wytworzenia.

Wartości niematerialne powstałe na skutek prowadzenia prac rozwojowych, ujmowane są w bilansie po spełnieniu następujących warunków:

- o z technicznego punktu widzenia istnieje możliwość ukończenia składnika wartości niematerialnych, tak aby nadawał się do sprzedaży lub użytkowania,
- o istnieje możliwość udowodnienia zamiaru ukończenia składnika oraz jego użytkowania i sprzedaży,
- o składnik będzie zdolny do użytkowania lub sprzedaży,
- o znany jest sposób w jaki składnik będzie wytwarzał przyszłe korzyści ekonomiczne,
- o zapewnione zostaną środki techniczne oraz finansowe konieczne do ukończenia prac rozwojowych oraz jego użytkowania i sprzedaży,
- o istnieje możliwość wiarygodnego ustalenia nakładów poniesionych w czasie prac rozwojowych.

Nakłady poniesione w okresie prowadzenia prac badawczych oraz nakłady niespełniające ww. warunków ujmowane są jako koszty w rachunku zysków i strat w dacie ich poniesienia, w pozycji kosztów ogólnego zarządu.

Amortyzacja wartości niematerialnych odbywa się według stawek odzwierciedlających przewidywany okres ich użytkowania. Spółka nie posiada wartości niematerialnych o nieokreślonym okresie użytkowania. Dla celów amortyzacji wartości niematerialnych o określonym okresie użytkowania stosowana jest metoda amortyzacji liniowej. Okresy użytkowania dla poszczególnych składników wartości niematerialnych są następujące:

- o licencje na oprogramowanie 2 lata
- o prace rozwojowe 3-5 lat
- o znaki towarowe 5 lat
- o prawa majątkowe 5 lat

Wartości niematerialne poddawane są testowi na utratę wartości jeśli istnieją przesłanki wskazujące na występowanie utraty wartości, przy czym dla wartości niematerialnych w budowie w okresie ich realizacji ewentualna utrata wartości określana jest na każdy dzień bilansowy. Skutki utraty wartości niematerialnych odnoszone są w pozostałe koszty operacyjne, zaś ich amortyzacja w koszty działalności podstawowej.

Na dzień bilansowy wartości niematerialne wyceniane są według ceny nabycia lub kosztu wytworzenia po pomniejszeniu o dokonane odpisy amortyzacyjne oraz ewentualne odpisy z tytułu utraty wartości.

Rzeczowe aktywa trwałe

Rzeczowe aktywa trwałe obejmują środki trwałe i nakłady na środki trwałe w budowie, które jednostka zamierza wykorzystywać w swojej działalności oraz na potrzeby administracyjne w okresie dłuższym niż jeden rok, które w przyszłości spowodują wpływ korzyści ekonomicznych do jednostki. Nakłady na środki trwałe obejmują poniesione nakłady inwestycyjne jak również

poniesione wydatki na przyszłe dostawy maszyn, urządzeń i usług związanych z wytworzeniem środków trwałych (przekazane zaliczki).

Środki trwałe oraz środki trwałe w budowie ujmowane są pierwotnie w cenie nabycia lub koszcie wytworzenia.

Środki trwałe obejmują istotne specjalistyczne części zamienne, które funkcjonują jako element środka trwałego. Jako odrębne pozycje środków trwałych ujmowane są także istotne komponenty, także o charakterze niematerialnym.

Amortyzacja środków trwałych - w tym komponentów i specjalistycznych części zamiennych - odbywa się według stawek odzwierciedlających przewidywany okres ich użytkowania. Dla celów amortyzacji środków trwałych stosowana jest metoda amortyzacji degresywnej lub liniowej. Okresy użytkowania dla poszczególnych składników środków trwałych są następujące:

- o budynki i budowle od 10 do 40 lat
- o maszyny i urządzenia od 4 do 10 lat
- o środki transportu od 5 do 7 lat
- o pozostałe środki trwałe od 4 do 10 lat

Grunty własne nie podlegają amortyzacji. Spółka traktuje nadane prawa wieczystego użytkowania jako leasing operacyjny. W przypadku nabycia takich praw na rynku wtórnym prezentowane są one jako wartości niematerialne i amortyzowane w okresie przewidywanego ich użytkowania.

Środki trwałe oraz środki trwałe w budowie poddawane są testowi na utratę wartości jeśli istnieją przesłanki wskazujące na występowanie utraty wartości, przy czym dla środków trwałych w budowie w okresie ich realizacji ewentualna utrata wartości określana jest na każdy dzień bilansowy. Skutki utraty wartości środków trwałych oraz środków trwałych w budowie odnoszone są w pozostałe koszty operacyjne.

Na dzień bilansowy środki trwałe oraz środki trwałe w budowie wyceniane są według ceny nabycia lub kosztu wytworzenia pomniejszonego o dokonane odpisy amortyzacyjne oraz ewentualne odpisy z tytułu utraty wartości.

Aktywa finansowe

Spółka klasyfikuje aktywa finansowe do jednej z kategorii: aktywa finansowe wyceniane w wartości godziwej przez wynik finansowy, pożyczki udzielone i należności własne, aktywa finansowe utrzymywane do terminu wymagalności oraz aktywa finansowe dostępne do sprzedaży. Klasyfikacja poszczególnych aktywów finansowych uzależniona jest od przeznaczenia aktywa finansowego, intencji Zarządu oraz faktu, czy aktywo finansowe jest pozycją notowaną na rynku. Zarząd określa powyższą klasyfikację w momencie początkowego ujęcia danego aktywa oraz w uzasadnionych przypadkach dokonuje odpowiedniej reklasyfikacji w okresach kolejnych, za wyjątkiem reklasyfikacji aktywów finansowych wycenianych w wartości godziwej przez wynik finansowy. Reklasyfikacja z i do aktywów finansowych wycenianych w wartości godziwej przez wynik finansowy jest zabroniona.

Aktywa finansowe wyceniane w wartości godziwej przez wynik finansowy. Do tej kategorii zaliczane są aktywa finansowe przeznaczone do obrotu oraz aktywa finansowe wyznaczone do wyceny w wartości godziwej w momencie ich pierwotnego ujęcia. Aktywa finansowe klasyfikowane są do tej kategorii, jeżeli przeznaczone są do sprzedaży w krótkim okresie. Do kategorii aktywów finansowych przeznaczonych do obrotu klasyfikuje się także instrumenty pochodne, chyba że związane są z rachunkowością zabezpieczeń.

Aktywa finansowe wyceniane w wartości godziwej przez wynik finansowy ujmowane są początkowo w wartości godziwej zaś koszty transakcji ujmowane są bezpośrednio w wyniku finansowym. Zyski i straty wynikające ze zmiany wartości godziwej odnoszone są do wyniku finansowego w okresie, w którym powstały.

Pożyczki udzielone i należności własne – są aktywami finansowymi nie będącymi instrumentami pochodnymi, o określonej lub możliwej do określenia wielkości płatności, które nie są notowane i nie zostały nabyte z intencją przeznaczenia do sprzedaży. Pożyczki udzielone i należności własne ujmowane są początkowo w wartości godziwej łącznie z kosztami transakcji, chyba że są one nieistotne. Na dzień bilansowy kategoria ta wyceniana jest według zamortyzowanego kosztu na bazie efektywnej stopy procentowej. Odsetki od aktywów finansowych zaliczonych do kategorii pożyczek i należności, naliczane metodą efektywnej stopy procentowej, ujmowane są w zysku lub stracie bieżącego okresu w przychodach finansowych.

Aktywa finansowe utrzymywane do terminu wymagalności – do nich klasyfikowane są aktywa finansowe o określonych lub możliwych do określenia płatnościach lub ustalonym terminie wymagalności, które Spółka zamierza i jest w stanie utrzymać w posiadaniu do upływu terminu wymagalności, z wyjątkiem udzielonych pożyczek i wierzytelności własnych.

Aktywa finansowe utrzymywane do terminu wymagalności ujmowane są początkowo w wartości godziwej łącznie z kosztami transakcji, chyba że są one nieistotne. Na dzień bilansowy kategoria ta wyceniana jest według zamortyzowanego kosztu na bazie efektywnej stopy procentowej.

Aktywa finansowe dostępne do sprzedaży – do tych aktywów Spółka zalicza wszelkie aktywa finansowe nie będące: pożyczkami udzielonymi i należnościami własnymi, aktywami finansowymi utrzymywanymi do terminu wymagalności oraz aktywami finansowymi wycenianymi w wartości godziwej przez wynik finansowy. Do aktywów dostępnych do sprzedaży zalicza się w szczególności udziały w innych podmiotach nie będących podmiotami podporządkowanymi, które Spółka nie przeznaczyła do sprzedaży w krótkim terminie. Aktywa finansowe dostępne do sprzedaży ujmowane są początkowo w wartości godziwej łącznie z kosztami transakcji, chyba że są one nieistotne. Na dzień bilansowy kategoria ta wyceniana jest według wartości godziwej.

Przychody z odsetek dotyczące aktywów finansowych dostępnych do sprzedaży ujmowane są w zysku lub stracie bieżącego okresu według efektywnej stopy procentowej. Dywidendy dotyczące aktywów finansowych dostępnych do sprzedaży ujmowane są w zysku lub stracie bieżącego okresu, kiedy prawa do otrzymania płatności przez Spółkę zostały ustalone. Wszystkie inne zmiany w wartości godziwej ujmowane są w kapitale własnym. W momencie sprzedaży tych aktywów lub ich wygaśnięcia skutki ich wyceny ujęte w kapitale własnym rozpoznaje się w zysku lub stracie bieżącego okresu.

Wszystkie aktywa finansowe są usuwane z bilansu, kiedy prawa do otrzymania korzyści z danego aktywa wygasły lub zostały przekazane, a Spółka przekazała praktycznie wszystkie korzyści i ryzyka związane z aktywem.

Aktywa finansowe wykazywane są jako aktywa bieżące, chyba że ich wymagalność przekracza 12 miesięcy od dnia bilansowego kiedy prezentowane są jako aktywa trwałe.

Rachunkowość zabezpieczeń

W okresach objętych sprawozdaniem finansowym Spółka nie stosowała rachunkowości zabezpieczeń.

Zapasy

Zapasy są aktywami przeznaczonymi do sprzedaży w toku zwykłej działalności gospodarczej, będące w trakcie produkcji przeznaczonej na sprzedaż oraz mające postać materiałów lub surowców zużywanych w procesie produkcyjnym lub w trakcie świadczenia usług. Zapasy obejmują materiały, towary, produkty gotowe oraz produkcję w toku. Materiały i towary wycenia się pierwotnie w cenach nabycia. Na dzień bilansowy wycena materiałów i towarów odbywa się z zachowaniem zasad ostrożnej wyceny, tzn. kategorie te wyceniane są według ceny nabycia lub ceny sprzedaży możliwej do uzyskania w zależności od tego która z nich jest niższa.

Produkty gotowe oraz produkty w toku wycenia się pierwotnie na poziomie rzeczywistego kosztu wytworzenia lub w cenie nabycia. Na dzień bilansowy wycena produktów gotowych i produkcji w toku odbywa się z zachowaniem zasad ostrożnej wyceny.

Rozchód zapasów odbywa się według zasad szczegółowej identyfikacji w zakresie pozycji przeznaczonych na świadczenie konkretnych przedsięwzięć lub według metody FIFO dla pozostałych zapasów i odnoszony jest w koszt własny sprzedaży. Odpisy aktualizujące dotyczące zapasów, wynikające z ostrożnej wyceny oraz odpisy aktualizujące dla pozycji zalegających, jak i ich odwrócenia, odnoszone są w koszt własny sprzedaży.

Należności handlowe i pozostałe

Należności ujmowane są pierwotnie w wartościach godziwych. W przypadku stosowania normalnych terminów płatności, uznanych w praktyce na rynku w transakcjach o podobnym charakterze, za wartość godziwą uznaje się ich wartość nominalną powstałą w dniu rozpoznania przychodu.

Na dzień bilansowy należności handlowe wycenia się według zamortyzowanego kosztu w oparciu o efektywną stopę procentową z zachowaniem zasad ostrożności. Wartość należności aktualizuje się uwzględniając stopień prawdopodobieństwa ich zapłaty poprzez dokonanie odpisu aktualizującego, w odniesieniu do należności:

- od dłużników postawionych w stan likwidacji lub upadłości – do wysokości należności nie objętej zabezpieczeniem,
- od dłużników w przypadku oddalenia wniosku o ogłoszenie upadłości – w wysokości 100% należności,
- kwestionowanych lub z których zapłatą dłużnik zalega a spłata należności nie jest prawdopodobna – do wysokości należności nie objętej zabezpieczeniem,
- stanowiących równowartość kwot podwyższających należności – do wysokości tych kwot,
- przeterminowanych lub nie przeterminowanych o znacznym stopniu prawdopodobieństwa nieściągalności, w wysokości 100% należności.

Odpisy aktualizujące wartość należności jak i ich odwrócenia zalicza się odpowiednio do pozostałych kosztów i przychodów operacyjnych. Należności wyrażone w walutach obcych ujmują się w księgach i wycenia na dzień bilansowy zgodnie z zasadami opisanymi w punkcie „Transakcje w walutach obcych”.

Należności, dla których termin płatności jest dłuższy niż 12 miesięcy prezentowane są w bilansie w kategorii „pozostałe aktywa trwałe”.

Rozliczenia międzyokresowe

Rozliczenia międzyokresowe czynne obejmują poniesione wydatki, które będą rozliczane w koszty przyszłych okresów. Ujmowane są pierwotnie w wartościach dokonanych wydatków, zaś na dzień bilansowy wyceniane z zachowaniem zasad ostrożnej wyceny. Odpisy rozliczeń międzyokresowych czynnych następują stosowanie do upływu czasu lub wielkości świadczeń, w zależności od ich charakteru. Jeżeli rozliczenie wydatków nastąpi w terminie dłuższym niż 12 miesięcy od dnia bilansowego, to część aktywów wykazywana jest w bilansie w pozycji „pozostałe aktywa trwałe”.

Środki pieniężne i ich ekwiwalenty

Środki pieniężne obejmują gotówkę w kasie oraz środki pieniężne na rachunkach bankowych, w tym utrzymywane w ramach lokat bankowych. Ekwiwalenty środków pieniężnych obejmują krótkoterminowe inwestycje o dużej płynności, łatwo wymienne na określone kwoty oraz narażone na nieznaczne ryzyko zmiany wartości, w tym należne odsetki od lokat bankowych. Środki pieniężne i ich ekwiwalenty wyceniane są według wartości nominalnych. Środki pieniężne i ich ekwiwalenty wyrażone w walutach obcych ujmowane są w księgach i wycenia na dzień bilansowy zgodnie z zasadami opisanymi w punkcie „Transakcje w walutach obcych”. Dla celów sprawozdania z przepływów pieniężnych środki pieniężne i ich ekwiwalenty zdefiniowane są w identyczny sposób jak dla celów ujmowania w bilansie.

Kredyty i pożyczki bankowe

Kredyty i pożyczki bankowe ujmowane są według zamortyzowanego kosztu opartego na efektywnej stopie procentowej. Wyjątkiem są kredyty udzielone w rachunku bieżącym, dla których nie są ustalone harmonogramy spłat. W przypadku tego rodzaju kredytów, koszty związane z jego uruchomieniem oraz inne opłaty obciążają koszty finansowe w okresie ich poniesienia. W pozostałych przypadkach koszty finansowe, łącznie z prowizjami płatnymi w momencie spłaty lub umorzenia oraz kosztami bezpośrednimi zaciągnięcia kredytów, ujmowane są w strat zysku lub stracie bieżącego okresu przy zastosowaniu metody efektywnej stopy procentowej i zwiększają wartość księgową instrumentu z uwzględnieniem spłat dokonanych w bieżącym okresie.

Zobowiązania handlowe i pozostałe

Za zobowiązania uznaje się wynikający z przeszłych zdarzeń obowiązek wykonania świadczeń o wiarygodnie określonej wartości, które spowodują wykorzystanie już posiadanych lub przyszłych aktywów Spółki.

Zobowiązania ujmowane są pierwotnie w wartościach godziwych. W przypadku stosowania normalnych terminów płatności, uznanych w praktyce na rynku w transakcjach o podobnym charakterze, za wartość godziwą uznaje się ich wartość nominalną powstałą w dniu rozpoznania zobowiązania. Na dzień bilansowy zobowiązania wycenia się w wartości zamortyzowanego kosztu i prezentuje w bilansie w podziale na część długo- i krótkoterminową.

Do pozostałych zobowiązań klasyfikowane są bierne rozliczenia międzyokresowe kosztów („RMB”). Do pozycji tych zalicza się zobowiązania przypadające do zapłaty za towary lub usługi, które zostały otrzymane lub wykonane, ale nie zostały opłacone, zafakturowane lub formalnie uzgodnione z dostawcą, łącznie z kwotami należnymi pracownikom, np. z tytułu zaległych urlopów lub premii. Pomimo, iż w tych konkretnych sytuacjach konieczne jest oszacowanie kwoty lub też terminu zapłaty ww. zobowiązań, stopień niepewności jest na ogół znacząco mniejszy niż w przypadku rezerw, stąd pozycje te klasyfikuje się jako zobowiązanie.

Zobowiązania wyrażone w walutach obcych ujmowane są w księgach i wycenia na dzień bilansowy zgodnie z zasadami opisanymi w punkcie „Transakcje w walutach obcych”.

Rezerwy

Rezerwy tworzone są w przypadku, kiedy na Spółce ciąży istniejący obowiązek prawny lub zwyczajowo oczekiwany, wynikający ze zdarzeń przeszłych i gdy prawdopodobne jest, że wypełnienie tego obowiązku spowoduje konieczność wypływu środków uosabiających korzyści ekonomiczne oraz można dokonać wiarygodnego szacunku kwoty tego zobowiązania, przy czym kwoty tego zobowiązania lub termin jego wymagalności nie są pewne. W przypadku gdy wpływ wartości pieniądza w czasie jest istotny, wielkość rezerwy jest ustalana poprzez zdyskontowanie prognozowanych przyszłych przepływów pieniężnych do wartości bieżącej, przy zastosowaniu stopy dyskontowej odzwierciedlającej aktualne oceny rynkowe wartości pieniądza oraz ryzyka związanego z danym zobowiązaniem. Zwiększenia rezerw, opartych na metodzie dyskontowania, w związku z upływem czasu są ujmowane jako koszty finansowania zewnętrznego.

Jeżeli Spółka spodziewa się, że koszty objęte rezerwą zostaną w jakikolwiek sposób zwrócone, wówczas zwrot ten jest ujmowany jako odrębny składnik aktywów, ale tylko wtedy gdy istnieje pewność, że zwrot ten nastąpi.

Rezerwy na ryzyka specyficzne tworzone są jedynie w przypadkach, kiedy prawdopodobny jest wpływ korzyści ekonomicznych z jednostki, a szacunek może zostać przeprowadzony w sposób wiarygodny.

(Wszystkie kwoty prezentowane są w tys. złotych, o ile nie podano inaczej)

Załączone noty stanowią integralną część niniejszego jednostkowego sprawozdania finansowego

W zakresie świadczeń pracowniczych Spółka nie jest stroną żadnych porozumień płacowych ani zbiorowych układów pracy. Spółka nie posiada także programów emerytalnych zarządzanych bezpośrednio przez Spółkę lub przez fundusze zewnętrzne. Koszty świadczeń pracowniczych obejmują wynagrodzenia płatne zgodnie z warunkami zawartych umów o pracę z poszczególnymi pracownikami oraz koszty świadczeń emerytalnych (odprawa emerytalna) wypłacone pracownikom zgodnie z przepisami prawa pracy, po okresie zatrudnienia. Zobowiązania z tytułu krótkoterminowych świadczeń pracowniczych wyceniane są na zasadach ogólnych. Świadczenia długoterminowe szacowane są na podstawie metod aktuarialnych.

Transakcje w walutach obcych

Wyrażone w walutach obcych operacje gospodarcze ujmują się w sprawozdaniu finansowym na dzień ich przeprowadzenia odpowiednio po kursie:

- o faktycznie zastosowanym w tym dniu, wynikającym z charakteru operacji – w przypadku operacji sprzedaży lub kupna walut oraz operacji zapłaty należności lub zobowiązań,
- o średnim ustalonym dla danej waluty przez Narodowy Bank Polski na ten dzień chyba, że w zgłoszeniu celnym lub w innym wiążącym jednostkę dokumencie ustalony został inny kurs – w przypadku pozostałych operacji.

Pozycje aktywów i zobowiązań wyrażone w walutach obcych wycenia się na dzień bilansowy według kursu średniego publikowanego na dzień bilansowy przez Narodowy Bank Polski dla danej waluty. Różnice kursowe powstałe w wyniku rozliczenia transakcji wyrażonych w walutach obcych, jak również powstałe z wyceny bilansowej pozycji aktywów i zobowiązań wyrażonych w walutach obcych i dotyczących działalności podstawowej (operacyjnej) Spółki odnosi się w koszty i przychody finansowe. W sprawozdaniu finansowym koszty i przychody z tytułu różnic kursowych wykazuje się po ich uprzednim skompensowaniu.

Średnie kursy walut użyte do wyceny pozycji walutowych posiadanych przez Spółkę w okresach objętych niniejszym sprawozdaniem finansowym były następujące:

Waluta	Kurs średni NBP na 31.12.2017	Kurs średni NBP na 31.12.2016
EUR	4,1709	4,4240
USD	3,4813	4,1793

Leasing

Leasing jest klasyfikowany jako leasing finansowy, gdy warunki umowy przenoszą zasadniczo całe potencjalne korzyści oraz ryzyko wynikające z użytkowania przedmiotu leasingu na leasingobiorcę. Wszystkie pozostałe rodzaje leasingu są traktowane jako leasing operacyjny.

Aktywa użytkowane na podstawie umowy leasingu finansowego są traktowane jak aktywa Spółki i są wyceniane w wartości godziwej w momencie ich nabycia, nie wyższej jednak niż wartość bieżąca minimalnych opłat leasingowych. Powstałe z tego tytułu zobowiązanie wobec leasingodawcy jest prezentowane w bilansie w pozycji pozostałych zobowiązań finansowych. Płatności leasingowe są dzielone na część odsetkową oraz część kapitałową, tak, by stopa odsetek od pozostającego zobowiązania była wielkością stałą. Koszty odsetkowe są klasyfikowane w sprawozdaniu z całkowitych dochodów jako koszty finansowe.

Aktywa będące przedmiotem umowy leasingu finansowego są wykazywane jako długo- i krótkoterminowe aktywa finansowe. Opłaty z tytułu leasingu dzielone są na część kapitałową i część odsetkową tak, aby uzyskać stałą stopę zwrotu z inwestycji. Część odsetkowa opłat jest ujmowana w sprawozdaniu z całkowitych dochodów jako przychód finansowy.

Płatności z tytułu leasingu operacyjnego są odnoszone na zysk lub stratę bieżącego okresu przy zastosowaniu metody liniowej w okresie wynikającym z umowy leasingu. Korzyści otrzymane i należne jako zachęta do zawarcia umowy leasingu operacyjnego odnoszone są na zysk lub stratę bieżącego okresu przy zastosowaniu metody liniowej w okresie wynikającym z umowy leasingu.

Dotacje rządowe

Dotacje do aktywów ujmowane są początkowo jako przychody przyszłych okresów w wartości godziwej, jeśli istnieje wystarczająca pewność ich otrzymania oraz spełnienia przez Spółkę warunków z nimi związanych, a następnie są ujmowane w zysku lub stracie i wykazywane w pozostałych przychodach, systematycznie przez okres użytkowania składnika aktywów. Otrzymane dotacje będące zwrotem ponoszonych przez Spółkę kosztów są ujmowane w zysku lub stracie bieżącego okresu i wykazywane w pozostałych przychodach operacyjnych.

Utrata wartości

Na każdy dzień bilansowy Spółka dokonuje przeglądu wartości bilansowej składników majątku trwałego w celu stwierdzenia, czy nie występują przesłanki wskazujące na możliwość utraty ich wartości. W przypadku, gdy stwierdzono istnienie takich przesłanek, szacowana jest wartość odzyskiwalna danego składnika aktywów, w celu ustalenia potencjalnego odpisu z tego tytułu. W sytuacji, gdy składnik aktywów nie generuje przepływów pieniężnych, które są w znacznym stopniu niezależnymi od przepływów generowanych przez inne aktywa, analizę przeprowadza się dla grupy aktywów generujących przepływy pieniężne, do której należy dany składnik aktywów. Wartość odzyskiwalna ustalana jest jako kwota wyższa z dwóch wartości, a mianowicie: wartości godziwej pomniejszonej o koszty sprzedaży lub wartości użytkowej, która odpowiada wartości bieżącej szacunku przyszłych przepływów pieniężnych zdyskontowanych przy użyciu stopy dyskonta uwzględniającej aktualną rynkową wartość pieniądza w czasie oraz ryzyko specyficzne, jeśli występuje, dla danego aktywa.

Jeżeli wartość odzyskiwalna jest niższa od wartości księgowej netto składnika aktywów lub ich grupy, wartość księgowa jest pomniejszana do wartości odzyskiwanej. Strata z tego tytułu jest ujmowana jako koszt w okresie, w którym nastąpiła utrata wartości.

Testy na utratę wartości przeprowadza się corocznie dla wartości firmy.

W sytuacji odwrócenia utraty wartości, wartość netto składnika aktywów zwiększana jest do nowej oszacowanej wartości odzyskiwalnej, nie wyższej jednak od wartości netto tego składnika aktywów jaka byłaby ustalona, gdyby utrata wartości nie została rozpoznana w poprzednich okresach. Odwrócenie utraty wartości ujmowane jest jako korekta kosztów okresu w którym ustaly przesłanki powodujące trwałą utratę wartości. Odpisy dotyczące wartości firmy nie podlegają odwróceniu.

Salda z tytułu umów z klientami (aktywa i zobowiązania)

W przypadku umów z klientami, jeżeli jedna ze stron umowy spełniła zobowiązanie, w sprawozdaniu z sytuacji finansowej Spółka przedstawia umowę jako składnik aktywów z tytułu umowy lub zobowiązanie z tytułu umowy – w zależności od stosunku pomiędzy spełnieniem zobowiązania przez Spółkę a płatnością dokonywaną przez klienta. Spółka przedstawia wszelkie bezwarunkowe prawa do otrzymania wynagrodzenia (kwoty zafakturowane) oddzielnie jako należność.

Jeżeli klient dokonuje płatności wynagrodzenia lub Spółka ma prawo do kwoty wynagrodzenia, które jest bezwarunkowe (tj. należność), zanim Spółka przekaże dobra lub usługi klientowi, Spółka przedstawia umowę jako zobowiązanie z tytułu umowy w chwili dokonania płatności lub gdy płatność staje się należna (w zależności od tego, co nastąpi wcześniej). Zobowiązanie z tytułu umowy to obowiązek jednostki do przekazania na rzecz klienta dóbr lub usług, w zamian za które Spółka otrzymała wynagrodzenie (lub kwota wynagrodzenia jest należna) od klienta.

Jeśli Spółka spełnia zobowiązanie, dokonując przekazania dóbr lub usług klientowi, zanim klient zapłaci wynagrodzenie lub przed terminem jego wymagalności, Spółka przedstawia umowę jako składnik aktywów z tytułu umowy, z wyłączeniem wszelkich kwot przedstawianych jako należności. Składnik aktywów z tytułu umowy to prawo Spółki do wynagrodzenia w zamian za dobra lub usługi, które spółka przekazała klientowi.

Przychody

Przychody ze sprzedaży (przychody z umów z klientami) są ujmowane w momencie spełnienia (lub w trakcie spełniania) zobowiązania do wykonania świadczenia poprzez przekazanie przyrzeczonego dobra lub usługi (tj. składnika aktywów) klientowi. Przekazanie składnika aktywów następuje w momencie, gdy klient uzyskuje kontrolę nad tym składnikiem aktywów. Ustalenie kwoty przychodów do rozpoznania w danym okresie dokonywane jest na poziomie umowy z klientem.

Dla poszczególnych umów identyfikowane są zawarte w nich zobowiązania do wykonania świadczenia, będących przyrzeczeniami na rzecz klienta dóbr lub usług (bądź ich pakietów), które można wyodrębnić. W przypadku umów wieloelementowych (np. umowa wdrożenia obejmująca stworzenie projektu, dostawę sprzętu, budowę infrastruktury, instalację, przeprowadzenie szkoleń dotyczących wdrożonego rozwiązania, wykonanie testów funkcjonalnych, serwis powdrożeniowy), przy ocenie możliwości uznania dobra lub usługi za odrębne brane są pod uwagę następujące okoliczności:

- a) świadczenie przez Spółkę istotnych usług polegających na łączeniu dobra lub usługi z innymi dobrami lub usługami przyrzeczonymi w umowie w pakiety dóbr lub usług, które po połączeniu stanowią przedmiot umowy zawartej przez klienta (czy Spółka używa dobra lub usługi jako nakładu do produkcji lub dostarczenia łącznego przedmiotu umowy określonego przez klienta);
- b) czy dobro lub usługa nie zmienia znacząco ani nie dostosowuje innych dóbr lub usług przyrzeczonych w umowie;
- c) czy dobro lub usługa nie jest w istotnym stopniu zależne od innych dóbr lub usług przyrzeczonych w umowie, ani nie są z nimi w istotnym stopniu powiązane.

Jeśli przyrzeczone dobra lub usługi nie są odrębne, Spółka łączy je z innymi przyrzeczonymi dobrami lub usługami tak długo, aż będzie możliwe uznanie takiego pakietu dóbr lub usług za odrębny. W niektórych przypadkach może to prowadzić do tego, że Spółka ujmuje wszystkie dobra i usługi przyrzeczone w umowie jako pojedyncze zobowiązanie do wykonania świadczenia.

Przychody z tytułu odsetek ujmowane są narastająco, w odniesieniu do głównej kwoty należnej, zgodnie z metodą efektywnej stopy procentowej.

Przychody z tytułu dywidend są ujmowane w momencie, kiedy zostaje ustanowione prawo akcjonariuszy do otrzymania płatności.

Spółka nie rozpoznaje istotnego elementu finansowania, w przypadku gdy okres pomiędzy płatnością a wykonaniem zobowiązania wynikającego z umowy jest krótszy niż jeden rok. W pozostałych przypadkach istotny element finansowania nie jest wydzielany, jeżeli wpływ na poziom przychodów rozpoznawanych z tytułu umowy nie przekracza 5%.

Koszty ogólnego zarządu

Koszty ogólnego zarządu obejmują wydatki związane z całokształtem działalności Spółki. Zalicza się do nich wynagrodzenia wraz z narzutami osób zarządzających Spółką oraz pracowników działów nie związanych bezpośrednio z produkcją, koszty utrzymania biur, podatki i opłaty, koszty reklamy i reprezentacji, szkolenia pracowników, koszty związane z bezpieczeństwem i higieną pracy.

Spółka nie wyodrębnia w sprawozdaniu z całkowitych dochodów kosztów sprzedaży ze względu na ich małą istotność. Część z nich – głównie koszty reklamy – ujęte są w kosztach ogólnego zarządu. Koszty związane bezpośrednio ze sprzedażą towarów i produktów, takie jak koszty usług spedycyjnych, ubezpieczeń, opakowań ujęte są w koszcie sprzedanych produktów i usług, towarów i materiałów.

Opodatkowanie

Na obowiązkowe obciążenia wyniku składają się: podatek bieżący (CIT) oraz podatek odroczony.

Bieżące obciążenie podatkowe jest obliczane na podstawie wyniku podatkowego (podstawy opodatkowania) danego roku obrotowego. Zysk (strata) podatkowa różni się od księgowego zysku (straty) netto w związku z wyłączeniem przychodów podlegających opodatkowaniu i kosztów nie stanowiących kosztów uzyskania przychodów oraz pozycji kosztów i przychodów, które nigdy nie będą podlegały opodatkowaniu. Obciążenia podatkowe są wyliczane w oparciu o stawki podatkowe obowiązujące w danym roku obrotowym.

Podatek odroczony jest wyliczany jako podatek podlegający zapłaceniu lub zwrotowi w przyszłości w oparciu o różnicę pomiędzy wartościami bilansowymi aktywów i pasywów, a odpowiadającymi im wartościami podatkowymi wykorzystywanymi do wyliczenia podstawy opodatkowania.

Rezerwa na podatek odroczony jest tworzona od wszystkich dodatnich różnic przejściowych podlegających opodatkowaniu, natomiast składnik aktywów z tytułu podatku odroczonego jest rozpoznawany do wysokości w jakiej jest prawdopodobne, że będzie można pomniejszyć przyszłe zyski podatkowe o rozpoznane ujemne różnice przejściowe oraz straty podatkowe bądź ulgi podatkowe jakie Spółka może wykorzystać. Pozycja aktywów lub rezerwy na podatek odroczony nie powstaje, jeśli różnica przejściowa powstaje z tytułu pierwotnego ujęcia wartości firmy lub z tytułu pierwotnego ujęcia innego składnika aktywów lub zobowiązania w transakcji, która nie ma wpływu ani na wynik podatkowy ani na wynik księgowy.

Wartość składników aktywów z tytułu podatku odroczonego podlega analizie na każdy dzień bilansowy, a w przypadku gdy spodziewane przyszłe zyski podatkowe nie będą wystarczające dla realizacji składnika aktywów lub jego części, następuje jego odpis.

Podatek odroczony jest wyliczany przy użyciu stawek podatkowych, które będą obowiązywać w momencie, gdy pozycja aktywów zostanie zrealizowana lub zobowiązanie stanie się wymagalne. Podatek odroczony jest ujmowany zysku lub stracie bieżącego okresu, poza przypadkiem gdy dotyczy on pozycji w innych całkowitych dochodach albo w kapitale własnym. W tym ostatnim wypadku podatek odroczony jest również rozliczany bezpośrednio w kapitale własnym. W bilansie podatek dochodowy wykazywany jest po dokonaniu kompensaty w zakresie w jakim wynika ze zobowiązania jakie płatne jest do tego samego urzędu podatkowego.

Spółka dokonuje kompensaty aktywów i rezerw z tytułu podatku odroczonego i prezentuje wynik tej kompensaty odpowiednio w aktywach lub pasywach bilansu.

Waluta funkcjonalna i waluta prezentacji

a) Waluta funkcjonalna i waluta prezentacji

Pozycje zawarte w sprawozdaniu finansowym wycenia się w walucie podstawowego środowiska gospodarczego, w którym Spółka prowadzi działalność („waluta funkcjonalna”). Sprawozdanie finansowe prezentowane jest w złotych polskich (PLN), który jest walutą funkcjonalną i walutą prezentacji Spółki.

(Wszystkie kwoty prezentowane są w tys. złotych, o ile nie podano inaczej)

Załączone noty stanowią integralną część niniejszego jednostkowego sprawozdania finansowego

b) Transakcje i salda

Transakcje wyrażone w walutach obcych przelicza się na walutę funkcjonalną według kursu obowiązującego w dniu transakcji. Zyski i straty kursowe z rozliczenia tych transakcji oraz wyceny bilansowej aktywów i zobowiązań pieniężnych wyrażonych w walutach obcych ujmuje się w zysku lub stracie bieżącego okresu, o ile nie odracza się ich w kapitale własnym, gdy kwalifikują się do uznania za zabezpieczenie przepływów pieniężnych i zabezpieczenie udziałów w aktywach netto.

8. Istotne wartości oparte na profesjonalnym osądzie i szacunkach

8.1. Profesjonalny osąd

W procesie stosowania zasad (polityki) rachunkowości wobec zagadnień podanych poniżej, największe znaczenie, oprócz szacunków księgowych, miał profesjonalny osąd kierownictwa.

Ujęcie przychodów: określenie terminu spełnienia zobowiązań do wykonania świadczenia

W przypadku zobowiązań do wykonania świadczenia, które Spółka spełnia w miarę upływu czasu (usługi wdrożeniowe), stopień spełnienia zobowiązania do wykonania świadczenia jest określany w odniesieniu do budżetu prac projektowych, według proporcji kosztów poniesionych do dnia bilansowego do kosztów budżetowanych. Przyjęta metoda, w ocenie Spółki, najlepiej obrazuje wartość prac wykonanych na rzecz klienta na dzień bilansowy.

W przypadku usług polegających na gotowości do świadczenia wsparcia serwisowego, przychód rozpoznawany jest liniowo przez okres świadczenia usługi.

Dla zobowiązań do wykonania świadczenia spełnianych w określonym momencie czasu, Spółka ujmuje przychód w momencie przeniesienia kontroli, za który przyjmuje się moment uzyskania przez Spółkę bieżącego prawa do zapłaty z tytułu wykonania zobowiązania.

Ujęcie przychodów: określenie ceny transakcyjnej oraz kwot przypisanych do zobowiązań do wykonania świadczenia

Ze względu na specyficzny charakter świadczonych przez Spółkę usług wynagrodzenie otrzymywane za realizację umowy jest każdorazowo negocjowane indywidualnie, z uwzględnieniem budżetu projektu obejmującego koszty wewnętrzne i zewnętrzne, jakie Spółka będzie musiała ponieść w związku z realizacją projektu oraz oczekiwanej marży z tytułu wykonania umowy.

Istotnym wynagrodzeniem zmiennym w umowach zawieranych przez Spółkę jest wynagrodzenie zmienne oparte o czas pracy pracowników Spółki (wynagrodzenie według stawki godzinowej). W takich przypadkach Spółka ujmuje przychód w wysokości, którą ma prawo zafakturować po wyświadczeniu usługi.

Charakter umów i sposób ustalenia ceny transakcyjnej wpływa też na sposób określenia indywidualnych cen sprzedaży przyrzeczonych dóbr lub usług, wykorzystanych do przypisania ceny transakcyjnej do poszczególnych zobowiązań do wykonania świadczenia. W przypadku braku określenia odrębnych cen w umowie jakie należałoby przypisać do poszczególnych zobowiązań do wykonania świadczenia, Spółka szacuje indywidualne ceny sprzedaży na podstawie oczekiwanych kosztów powiększonych o marżę lub w oparciu o wartość rezydualną.

Utrata wartości inwestycji w jednostki podporządkowane

Testy na utratę wartości inwestycji w jednostki podporządkowane przeprowadzane są w momencie wystąpienia przesłanek wskazujących na potencjalną utratę wartości. Ocena występowania przesłanek stanowi istotny osąd kierownictwa.

Klasyfikacja umów leasingowych

Spółka dokonuje klasyfikacji leasingu jako operacyjnego lub finansowego w oparciu o ocenę, w jakim zakresie ryzyko i pożytki z tytułu posiadania przedmiotu leasingu przypadają w udziale leasingodawcy, a w jakim leasingobiorcy. Ocena ta opiera się na treści ekonomicznej każdej transakcji.

8.2. Niepewność szacunków

Poniżej omówiono podstawowe założenia dotyczące przyszłości i inne kluczowe źródła niepewności występujące na dzień bilansowy, z którymi związane jest istotne ryzyko znaczącej korekty wartości bilansowych aktywów i zobowiązań w następnym roku finansowym.

Składnik aktywów z tytułu podatku odroczonego

Spółka rozpoznaje składnik aktywów z tytułu podatku odroczonego bazując na założeniu, że w przyszłości zostanie osiągnięty zysk podatkowy pozwalający na jego wykorzystanie. Pogorszenie uzyskiwanych wyników podatkowych w przyszłości mogłoby spowodować, że założenie to stałoby się nieuzasadnione.

Wartość godziwa instrumentów finansowych

Wartość godziwą instrumentów finansowych, dla których nie istnieje aktywny rynek wycenia się wykorzystując odpowiednie techniki wyceny. Przy wyborze odpowiednich metod i założeń Spółka kieruje się profesjonalnym osądem.

Ujmowanie przychodów

Spółka stosuje metodę procentowego zaawansowania prac przy rozliczaniu kontraktów długoterminowych. Stosowanie tej metody wymaga od Spółki szacowania proporcji dotychczas wykonanych prac do całości usług do wykonania.

Stawki amortyzacyjne

Wysokość stawek amortyzacyjnych ustalana jest na podstawie przewidywanego okresu ekonomicznej użyteczności składników rzeczowego majątku trwałego oraz wartości niematerialnych. Spółka corocznie dokonuje weryfikacji przyjętych okresów ekonomicznej użyteczności na podstawie bieżących szacunków.

W 2017 r. stawki amortyzacji nie zostały zmienione.

Wartość aktywów

Na każdy dzień bilansowy ocenia się, czy istnieją obiektywne przesłanki wskazujące na utratę wartości składnika bądź grupy aktywów. Jeśli takie przesłanki istnieją, ustala się szacowaną, możliwą do odzyskania wartość składnika aktywów i dokonuje się odpisu aktualizującego z tytułu utraty wartości w kwocie równej różnicy między wartością możliwą do odzyskania i wartością bilansową. Strata wynikająca z utraty wartości jest ujmowana w zysku lub stracie bieżącego okresu.

Spółka dokonuje aktualizacji wartości należności, uwzględniając stopień prawdopodobieństwa ich zapłaty, poprzez dokonanie odpisu aktualizującego.

Spółka dokonuje aktualizacji wartości zapasów, uwzględniając możliwe do uzyskania ceny sprzedaży netto, poprzez dokonanie odpisu aktualizującego.

Spółka posiada udziały w jednostkach zależnych, które corocznie poddaje testom na utratę wartości. Testy przeprowadza się metodą zdyskontowanych przyszłych przepływów pieniężnych budżetowanych przez Zarządy poszczególnych spółek. Jako stopę dyskontową do obliczenia bieżącej wartości tych przepływów stosuje się średni ważony koszt kapitału wyliczony dla Spółki. Testy obciążone są dużym ryzykiem ze względu na konieczność przyjęcia wielu szacunkowych zmiennych (stopy dyskonta, przyszłe przepływy pieniężne).

Rozliczenia międzyokresowe bierne oraz rezerwy

Spółka ujmuje bierne rozliczenia międzyokresowe kosztów gdy:

- o ciąży na niej obowiązek świadczenia wynikający ze zdarzeń przeszłych,
- o jest prawdopodobne, że wypełnienie obowiązku spowoduje wykorzystanie jej przyszłych aktywów,
- o możliwe jest wiarygodne oszacowanie kwoty wykonania obowiązku.

Wartość rezerw na świadczenia emerytalne, rentowe i nagrody jubileuszowe zależy od szeregu czynników, które są ustalone metodami aktuarialnymi na podstawie szeregu założeń m.in. takich, jak:

- o prognozowany wzrost wynagrodzeń stanowiących podstawę wymiaru przyszłych świadczeń,
- o prawdopodobieństwo osiągnięcia uprawnień do nagrody jubileuszowej, jednorazowej odprawy emerytalnej lub rentowej,
- o stopa dyskontowa.

Wszelkie zmiany tych założeń będą miały wpływ na wartość rezerwy.

9. Zmiany zasad (polityki) rachunkowości

Nowe standardy i interpretacje, które weszły w życie 1 stycznia 2017 roku

Sporządzając sprawozdanie finansowe za 2017 r. jednostka stosuje takie same zasady rachunkowości jak przy sporządzaniu rocznego sprawozdania finansowego za 2016 r., z wyjątkiem zmian do standardów i nowych standardów i interpretacji zatwierdzonych przez Unię Europejską, które obowiązują dla okresów sprawozdawczych rozpoczynających się w dniu lub po 1 stycznia 2017 r.:

- o Zmiany do MSR 7 – inicjatywa dotycząca zmian w zakresie ujawnień;
- o Zmiany do MSR 12 – rozpoznawanie aktywów z tytułu podatku odroczonego od niezrealizowanych strat;
- o Zmiany wynikające z przeglądu MSSF cykl 2014-2016 – zmiany do MSSF 12 – wyjaśnienia dotyczące zakresu standardu.

W 2017 r. Spółka przyjęła wszystkie nowe i zatwierdzone standardy i interpretacje wydane przez Radę Międzynarodowych Standardów Rachunkowości i Komitet ds. Interpretacji Międzynarodowych Standardów Rachunkowości i zatwierdzone do stosowania w UE, mające zastosowanie do prowadzonej przez nią działalności i obowiązujące w okresach sprawozdawczych od 1 stycznia 2017 r.

Przyjęcie powyższych zmian standardów nie miało istotnego wpływu na sprawozdanie finansowe Spółki.

Korekty błędów z lat ubiegłych

W 2017 roku Spółka nie dokonywała korekt błędów z lat ubiegłych, ani nie wprowadzała zmian do polityki rachunkowości.

Wcześniejsze wdrożenie MSSF 15

Spółka podjęła decyzję o wdrożeniu MSSF 15 *Przychody z umów z klientami* w 2016 r., po tym jak standard został przyjęty przez Komisję Europejską i opublikowany w Dzienniku Unii Europejskiej. Standard jest obowiązkowy dla okresów sprawozdawczych rozpoczynających się 1 stycznia 2018 r. i później. Spółka zdecydowała o wcześniejszym zastosowaniu na podstawie MSSF15.C1. Datą pierwszego zastosowania standardu jest 1 stycznia 2016 r. Na podstawie MSSF15.C3 a) standard zastosowano retrospektywnie dla każdego wcześniejszego okresu sprawozdawczego prezentowanego zgodnie z MSR 8 *Zasady (polityka) rachunkowości, zmiany wartości szacunkowych i korygowanie błędów*, z wykorzystaniem praktycznych rozwiązań zawartych w paragrafie MSSF15.C5. W szczególności skorzystano z możliwości nieprzekształcania umów, które rozpoczynają się i kończą w tym samym okresie. W ocenie Spółki zastosowane rozwiązania praktyczne nie mają istotnego wpływu na przekształcone kwoty.

10. Szczegółowe noty i objaśnienia

Nota 1. Przychody z umów z klientami, salda dotyczące umów

Zgodnie z MSSF 15 przychody z umów z klientami (przychody ze sprzedaży) są ujmowane w momencie spełnienia (lub w trakcie spełnienia) zobowiązania do wykonania świadczenia. Istotne zasady rachunkowości przyjęte w tym zakresie ujawniono w ramach opisu przyjętych zasad rachunkowości.

W 2017 r. udział jednego klienta przekroczył 10% przychodów ze sprzedaży Atende. Przychody od Ministerstwa Obrony Narodowej wyniosły 42,0 mln zł, co oznacza 18,0% w sprzedaży Spółki. W 2016 r. sprzedaż do żadnego klienta nie przekroczyła 10% całkowitych przychodów ze sprzedaży Atende.

Przychody ze sprzedaży i przychody ogółem

	2017 r.	2016 r.
Działalność kontynuowana		
Sprzedaż towarów i materiałów	147 520	85 060
Sprzedaż produktów i usług	86 204	87 400
Przychody ze sprzedaży	233 724	172 460
Pozostałe przychody operacyjne	1 029	2 152
Przychody finansowe	1 346	631
SUMA przychodów ogółem	236 099	175 243

	2017 r.	2016 r.
Podział przychodów według linii produktowych		
Dostawy sprzętu	147 521	85 060
Usługi wdrożeniowe, integracyjne i pozostałe	10 378	35 720
Usługi serwisowe i utrzymaniowe	67 582	37 824
Usługi specjalistyczne	5 925	12 580
Usługi pozostałe	2 318	1 276
Przychody ze sprzedaży	233 724	172 460
Podział przychodów według sposobu spełniania zobowiązań do wykonania świadczeń		
Przychody ujmowane w momencie spełnienia	211 914	164 487
Przychody ujmowane w trakcie spełniania	21 810	7 973
Przychody ze sprzedaży	233 724	172 460

Dostawy sprzętu dotyczą wszystkich grup urządzeń IT – urządzeń do transmisji danych, urządzeń zabezpieczających dane podczas ich składowania, przetwarzania lub przesyłania, zabezpieczenia dostępu do systemów IT, serwerów, pamięci masowych, komputerów osobistych, urządzeń peryferyjnych i różnorodnego sprzętu pomocniczego. Obejmują również pasywne elementy sieciowe oraz elementy technicznej infrastruktury wspomagającej - systemów zasilania, klimatyzacji i wentylacji, bezpieczeństwa fizycznego i dozoru. Przychody z takich usług rozpoznawane są w momencie dostawy sprzętu. Warunki płatności za wykonanie prac są ustalane indywidualnie w umowie z klientem.

Usługi wdrożeniowe i integracyjne są kompleksowymi usługami IT, obejmującymi swoim zakresem różne elementy (np. dostawa sprzętu, budowa infrastruktury, instalacja, konfiguracja), które składają się na indywidualne rozwiązania IT dla poszczególnych klientów. Przychody z takich usług rozpoznawane są według stopnia zaawansowania prac. Warunki płatności za wykonanie prac są ustalane indywidualnie w umowie z klientem.

Usługi serwisowe i utrzymaniowe są usługami świadczonymi przez pracowników Spółki i dotyczą wsparcia przy utrzymaniu rozwiązań wdrożonych przez Spółkę lub innych wykorzystywanych przez klientów (gotowość Spółki do świadczenia wsparcia serwisowego). Przychody z tych usług rozpoznawane są - w zależności od charakteru świadczonej usługi - jednorazowo lub liniowo przez okres świadczenia usługi (świadczenie usług często na przestrzeni kilku lat). W przypadku rozliczeń opartych o

liczbę faktycznie przepracowanych godzin, przychód rozpoznawany jest w oparciu o kwoty jakie Spółka ma prawo zafakturować. Warunki płatności ustalane są indywidualnie w umowie z klientem.

Usługi specjalistyczne obejmują opracowywanie ekspertyz, projektów technicznych i doradztwo na wszystkich etapach przedsięwzięć inwestycyjnych klientów. Przychody z takich usług są rozpoznawane jednorazowo w momencie potwierdzenia ich należytego wykonania lub zgodnie ze stopniem zaawansowania prac. Warunki płatności podlegają indywidualnym ustaleniom i stanowią zapisy umowy z klientem.

Salda dotyczące umów z klientami

	31.12.2017	31.12.2016
Należności handlowe długo i krótkoterminowe	71 221	53 086
Aktywa z tytułu umów z klientami	9 319	6 594
Zobowiązania z tytułu umów z klientami	44 799	28 154

Aktywa z tytułu umów z klientami reprezentują prawa Spółki do otrzymania wynagrodzenia z tytułu spełnionych zobowiązań do wykonania świadczenia, które na dzień bilansowy nie zostały jeszcze zafakturowane. Aktywa z tytułu umów z klientami stają się należnościami handlowymi, gdy prawo do wynagrodzenia staje się bezwarunkowe (w momencie zafakturowania). W działalności Spółki powstają w przypadku projektów, dla których przychód jest ustalany na podstawie stopnia zaawansowania prac oraz w przypadku projektów, dla których prawo do zafakturowania na podstawie umów powstaje później niż zostaje rozpoznany przychód.

Zobowiązania z tytułu umów z klientami stanowią wynagrodzenie otrzymane lub należne bezwarunkowo, z tytułu zobowiązań do wykonania świadczenia, które na dzień bilansowy nie zostały jeszcze spełnione (lub spełnione częściowo). W działalności Spółki powstają one przede wszystkim w przypadku projektów wdrożeniowych i serwisowych.

Istotne zmiany dotyczące aktywów i zobowiązań z tytułu umów z klientami przedstawia tabela poniżej.

	2017 r.		2016 r.	
	Aktywa z tytułu umów z klientami	Zobowiązania z tytułu umów z klientami	Aktywa z tytułu umów z klientami	Zobowiązania z tytułu umów z klientami
Przychód rozpoznany w bieżącym okresie, który był uwzględniony w bilansie otwarcia zobowiązania z tytułu umowy.	-	(13 640)	-	(10 383)
Zwiększenie z tytułu przedpłat od Klientów za zobowiązanie do wykonania świadczenia	-	30 285	-	6 375
Zmiana aktywów z tytułu umowy na skutek uznania wynagrodzenia za bezwarunkowe	3 100	-	882	-
Zmiana wynikająca ze zmiany sposobu pomiaru wykonania usługi	-	-	-	-

Nota 2. Segmenty operacyjne oraz rynki zbytu

Zgodnie z MSSF 8.4 jednostka prezentuje dane dotyczące segmentów operacyjnych w skonsolidowanym sprawozdaniu finansowym Grupy Atende za 2017 r.

Przychody ze sprzedaży - szczegółowa struktura geograficzna

	2017 r.		2016 r.	
	Wartość	Udział	Wartość	Udział
Kraj	232 340	99,41%	171 714	99,57%
Eksport, w tym:	1 384	0,59%	746	0,43%
- Unia Europejska	1 257	0,54%	746	0,43%
- pozostałe	127	0,05%	-	-
Razem	233 724	100%	172 460	100%

(Wszystkie kwoty prezentowane są w tys. złotych, o ile nie podano inaczej)

Załączone noty stanowią integralną część niniejszego jednostkowego sprawozdania finansowego

Nota 3. Koszty działalności operacyjnej

Koszty według rodzaju

	2017 r.	2016 r.
Amortyzacja	3 826	4 245
Zużycie materiałów i energii	2 100	2 524
Usługi obce	61 192	70 074
Podatki i opłaty	821	874
Wynagrodzenia	27 182	24 887
Ubezpieczenia społeczne i inne świadczenia	4 326	3 753
Pozostałe koszty rodzajowe	2 752	2 742
Koszty według rodzajów ogółem, w tym:	102 199	109 099
Koszty ogólnego zarządu (wielkość ujemna)	(34 737)	(34 853)
Koszt wytworzenia sprzedanych produktów i usług	67 462	74 246
Wartość sprzedanych towarów i materiałów	119 833	54 389
Koszty sprzedanych produktów, towarów i materiałów,	187 295	128 635

W 2017 r. udział dwóch dostawców przekroczył 10% całości zaopatrzenia. Zamówienia do Cisco International Limited osiągnęły wartość 114,9 mln zł, co oznacza 45,8% w zaopatrzeniu Spółki (w 2016 r. odpowiednio 96,3 mln zł i 53,9%). Zamówienia do Arrow ECS Sp. z o.o. osiągnęły wartość 54,3 mln zł, co oznacza 21,6% udział w zaopatrzeniu Spółki (w 2016 r. udział tej spółki nie przekroczył 10%).

Koszty amortyzacji i odpisów aktualizujących ujęte w sprawozdaniu z całkowitych dochodów

	2017 r.	2016 r.
Pozycje ujęte w koszcie własnym sprzedaży:	385	403
Amortyzacja środków trwałych	360	390
Amortyzacja wartości niematerialnych	25	13
Pozycje ujęte w kosztach ogólnego zarządu:	3 441	3 842
Amortyzacja środków trwałych	2 110	1 856
Amortyzacja wartości niematerialnych	1 331	1 986
Amortyzacja razem	3 826	4 245

Amortyzacja środków trwałych oraz wartości niematerialnych i prawnych odbywa się według zasad przedstawionych w opisie przyjętych zasad rachunkowości.

Koszty zatrudnienia

	2017 r.	2016 r.
Wynagrodzenia	27 182	24 887
Ubezpieczenia społeczne i inne świadczenia	4 326	3 753
Suma kosztów świadczeń pracowniczych, w tym:	31 508	28 640
Pozycje ujęte w koszcie własnym sprzedaży	14 098	11 185
Pozycje ujęte w kosztach ogólnego zarządu	17 410	17 455

Koszty wynagrodzeń obejmują wynagrodzenia płatne zgodnie z warunkami zawartych umów o pracę z poszczególnymi pracownikami. Koszty wynagrodzeń obejmują także wynagrodzenia premiowe oraz wynagrodzenia z tytułu urlopów.

Koszty ubezpieczeń społecznych obejmują świadczenia z tytułu ubezpieczenia emerytalnego, rentowego, wypadkowego, składki na Fundusz Gwarantowanych Świadczeń Pracowniczych oraz Fundusz Pracy. W roku 2017 wysokość ww. składek ustalona była na 19,48% podstawy wymiaru składek ustalonej zgodnie z obowiązującymi przepisami, w roku 2016 – 19,48%.

Koszty świadczeń emerytalnych obejmują odprawy emerytalne wypłacone pracownikom zgodnie z przepisami prawa pracy. Spółka nie jest stroną żadnych programów emerytalnych jak i układów zbiorowych pracy z których wynikałyby inne regulacje w tym zakresie. Świadczenia długoterminowe szacowane są na podstawie metod aktuarialnych.

Spółka zobowiązana jest do tworzenia Zakładowego Funduszu Świadczeń Socjalnych (ZFŚS). Odpisy na powyższy fundusz obciążają koszty działalności Spółki i powodują konieczność zablokowania środków funduszu na wydzielonym rachunku bankowym. W sprawozdaniu finansowym aktywa i zobowiązania funduszu wykazywane są w wartości netto. Z uwagi na charakter działania ww. funduszu, aktywa i zobowiązania funduszu są sobie równe. Stan Zakładowego Funduszu Świadczeń Socjalnych na dzień 31 grudnia 2017 r. wynosił 77 tys. zł (na dzień 31 grudnia 2016 r. wynosił 109 tys. zł).

Inne świadczenia na rzecz pracowników obejmują szkolenia związane z podnoszeniem kwalifikacji, opieki medycznej oraz inne świadczenie określone przepisami prawa pracy.

Nota 4. Koszty umów z klientami oraz pozostałe przychody i koszty operacyjne

Dodatkowe koszty doprowadzenia do zawarcia umowy

Charakter kosztów ponoszonych przez Spółkę w związku z doprowadzeniem do zawarcia umów nie pozwala na ich jednoznaczne przyporządkowanie do zawartych umów, a tym samym wiarygodne powiązanie tych z przychodami osiąganymi z zawartych umów. W związku z tym, koszty te rozpoznawane są w momencie ich poniesienia.

Koszty wykonania umów

Koszty ponoszone w związku z wykonywaniem umów zawartych z Klientami są w Spółce objęte zakresem MSR 2 Zapasy, w związku z czym Spółka nie ujmuje składnika aktywów będącego wynikiem poniesienia kosztów wykonania umowy według MSSF 15.95.

Pozostałe przychody operacyjne

	2017 r.	2016 r.
Rozwiązanie RMB	381	1 873
Rozwiązanie odpisów aktualizujących wartość składników aktywów	453	71
Uzyskane kary, grzywny i odszkodowania	117	179
Zysk ze zbycia majątku trwałego	64	-
Dotacje	5	20
Pozostałe	9	9
Razem	1 029	2 152

Pozostałe koszty operacyjne

	2017 r.	2016 r.
Kary i grzywny	1 826	-
Strata ze zbycia majątku trwałego	-	78
Darowizny i sponsoring	225	199
Utworzenie odpisów aktualizujących wartość składników aktywów	590	376
Likwidacja majątku trwałego	26	127
Pozostałe	60	11
Razem	2 727	791

Utworzenie odpisów aktualizujących wartość składników aktywów

	2017 r.	2016 r.
Należności	280	66
Wartości niematerialne	310	310
Razem	590	376

Nota 5. Przychody i koszty finansowe

Przychody finansowe

	2017 r.	2016 r.
Przychody z tytułu odsetek	246	345
Dywidendy otrzymane	1 000	-
Wycena instrumentów finansowych	-	251
Nadwyżka dodatnich różnic kursowych	79	-
Pozostałe	21	35
Razem	1 346	631

Koszty finansowe

	2017 r.	2016 r.
Koszty z tytułu odsetek	244	194
Nadwyżka ujemnych różnic kursowych	-	1 156
Wycena instrumentów finansowych	1 323	-
Prowizje bankowe	509	441
Razem	2 076	1 791

Ujawnienia przychodów, kosztów, zysków lub strat w podziale na kategorie instrumentów finansowych

2017 r.	Udziały i akcje w jednostkach zależnych	Aktywa finansowe wyceniane w wartości godziwej przez wynik finansowy*	Pożyczki udzielone i należności własne	Zobowiązania finansowe wyceniane w wartości godziwej przez wynik finansowy*	Pozostałe zobowiązania finansowe	Razem
Przychody/koszty z tytułu wyceny do wartości godziwej	-	-	-	(1 323)	-	(1 323)
Przychody/koszty z tytułu odsetek	-	-	246	-	(244)	2
Przychody z tytułu dywidendy	1 000	-	-	-	-	1 000
Zyski/straty z tytułu różnic kursowych	-	-	-	-	79	79
Przychody/koszty z tytułu prowizji	-	-	-	-	(488)	(488)
Razem zysk/strata	1 000	-	246	(1 323)	(653)	(730)

* zaklasyfikowane jako przeznaczone do obrotu

2016 r.	Udziały i akcje w jednostkach zależnych	Aktywa finansowe wyceniane w wartości godziwej przez wynik finansowy*	Pożyczki udzielone i należności własne	Pozostałe zobowiązania finansowe	Razem
Przychody/koszty z tytułu wyceny do wartości godziwej	-	251	-	-	251
Przychody/koszty z tytułu odsetek	-	-	345	(194)	151
Zyski/straty z tytułu różnic kursowych	-	-	-	(1 156)	(1 156)
Koszty z tytułu prowizji bankowych	-	-	-	(441)	(441)
Pozostałe	-	-	35	-	35
Razem zysk/strata	-	251	380	(1 791)	(1 160)

* zaklasyfikowane jako przeznaczone do obrotu

(Wszystkie kwoty prezentowane są w tys. złotych, o ile nie podano inaczej)

Załączone noty stanowią integralną część niniejszego jednostkowego sprawozdania finansowego

Nota 6. Podatek dochodowy i odroczony podatek dochodowy

Bieżące obciążenie podatkowe jest obliczane na podstawie obowiązujących przepisów podatkowych. Zastosowanie tych przepisów różnicuje zysk (stratę) podatkową od księgowego zysku (straty) netto, w związku z wyłączeniem przychodów nie podlegających opodatkowaniu i kosztów nie stanowiących kosztów uzyskania przychodów oraz pozycji kosztów i przychodów, które nigdy nie będą podlegały opodatkowaniu. Obciążenia podatkowe są wyliczane w oparciu o stawki podatkowe obowiązujące w danym roku obrotowym. Od 2004 r. obowiązująca, według znowelizowanych przepisów jest stawka 19%. Obecne przepisy nie zakładają zróżnicowania stawek podatkowych dla przyszłych okresów.

W zakresie podatku dochodowego Spółka podlega przepisom ogólnym w tym zakresie. Rok podatkowy jak i bilansowy pokrywają się z rokiem kalendarzowym.

Podatek dochodowy wykazany w sprawozdaniu z całkowitych dochodów

	2017 r.	2016 r.
Bieżący podatek dochodowy	2 446	298
Dotyczący roku obrotowego	2 446	298
Odroczony podatek dochodowy	(752)	1 572
Związany z powstaniem i odwróceniem się różnic przejściowych	(752)	1 572
Obciążenie podatkowe wykazane w sprawozdaniu z całkowitych dochodów	1 694	1 870

Wykazany w sprawozdaniu z całkowitych dochodów podatek odroczony stanowi różnicę między stanem rezerw i aktywów z tytułu podatku odroczonego na koniec i początek okresów sprawozdawczych.

Różnice pomiędzy nominalną, a efektywną stawką podatkową

	2017 r.	2016 r.
Wynik brutto przed opodatkowaniem	9 264	9 173
Ustawowa stawka podatkowa	19%	19%
Podatek według ustawowej stawki	1 760	1 743
Efekt podatkowy przychodów nie będących przychodami wg przepisów podatkowych	(2 134)	(2 837)
Efekt podatkowy przychodów nie będących przychodami wg przepisów księgowych	1 043	2 246
Efekt podatkowy kosztów nie będących kosztami wg przepisów podatkowych	2 232	4 053
Efekt podatkowy kosztów nie będących kosztami wg przepisów księgowych	(1 207)	(3 335)
Efekt podatkowy strat podatkowych poniesionych w okresie	-	-
Podatek według efektywnej stawki	1 694	1 870
Efektywna stawka podatku	18,30%	20,39%

W związku z przejściowymi różnicami pomiędzy podstawą opodatkowania a zyskiem (stratą) wykazaną w sprawozdaniu finansowym, tworzony jest podatek odroczony. Odroczony podatek dochodowy na dzień 31 grudnia 2017 r. wynika z pozycji przedstawionych w tabeli poniżej.

Ujemne różnice przejściowe będące podstawą do tworzenia aktywa z tytułu podatku odroczonego	31.12.2016	Zwiększenia/zmniejszenia	31.12.2017
Rezerwa na nagrody jubileuszowe i odprawy emerytalne	662	119	781
RMB z tytułu pozostałych świadczeń pracowniczych	2 518	1499	4 017
RMB z tytułu niewykorzystanych urlopów	768	(9)	759
Pozostałe RMB	1 020	1 931	2 951
Przeszacowanie kontraktów walutowych (zabezpieczenia przepływów pieniężnych) do wartości godziwej	-	1 114	1 114
Odpisy aktualizujące zapasy	1 956	80	2 036
Odpisy aktualizujące należności	965	(301)	664
Zobowiązania z tytułu umów z klientami	28 154	16 645	44 799
Suma ujemnych różnic przejściowych	36 044	21 077	57 121
Stawka podatkowa	19%	19%	19%
Aktywa z tytułu odroczonego podatku	6 848	4 005	10 853

Dodatnie różnice przejściowe będące podstawą do tworzenia rezerwy z tytułu podatku odroczonego	31.12.2016	Zwiększenia/zmniejszenia	31.12.2017
Przyspieszona amortyzacja podatkowa	7 603	698	8 301
Przeszacowanie kontraktów walutowych (zabezpieczenia przepływów pieniężnych) do wartości godziwej	209	(209)	-
Rozliczenia międzyokresowe kosztów	12 985	14 437	27 422
Aktywa z tytułu umów z klientami	7 124	2 195	9 319
Suma dodatnich różnic przejściowych	27 921	17 121	45 042
Stawka podatkowa	19%	19%	19%
Rezerwa z tytułu podatku odroczonego	5 305	3 253	8 558

Aktywo/rezerwa netto z tytułu podatku odroczonego

	31.12.2017	31.12.2016
Aktywo z tytułu podatku odroczonego	10 853	6 848
Rezerwa z tytułu podatku odroczonego	8 558	5 305
Aktywa/Rezerwa netto z tytułu podatku odroczonego	2 295	1 543

Przepisy dotyczące podatku od towarów i usług, podatku dochodowego od osób prawnych, fizycznych, czy składek na ubezpieczenia społeczne podlegają zmianom, wskutek czego niejednokrotnie brak jest odniesienia do utrwalonych regulacji bądź precedensów prawnych. Obowiązujące przepisy zawierają również niejasności, które powodują różnice w opiniach, co do interpretacji prawnej przepisów podatkowych zarówno między organami państwowymi, jak i między organami państwowymi i przedsiębiorstwami. Rozliczenia podatkowe oraz inne (na przykład celne czy dewizowe) mogą być przedmiotem kontroli organów, które uprawnione są do nakładania istotnych kar, a ustalone w wyniku kontroli dodatkowe kwoty zobowiązań muszą zostać wpłacone wraz z odsetkami. Zjawiska te powodują, że ryzyko podatkowe w Polsce jest wyższe niż istniejące zwykle w krajach o bardziej rozwiniętym systemie podatkowym.

Rozliczenia podatkowe mogą zostać poddane kontroli przez okres pięciu lat. W efekcie kwoty wykazane w sprawozdaniu finansowym mogą ulec zmianie w późniejszym terminie po ostatecznym ustaleniu ich wysokości przez organy skarbowe.

Nota 7. Zysk przypadający na jedną akcję

Zysk podstawowy przypadający na jedną akcję oblicza się poprzez podzielenie zysku netto za okres przypadającego na zwykłych akcjonariuszy Spółki przez średnią ważoną liczbę wyemitowanych akcji zwykłych występujących w ciągu okresu.

Zysk rozwodniony przypadający na jedną akcję oblicza się poprzez podzielenie zysku netto za okres przypadającego na zwykłych akcjonariuszy Spółki (po potrąceniu odsetek od umarzalnych akcji uprzywilejowanych zamiennych na akcje zwykłe) przez średnią ważoną liczbę wyemitowanych akcji zwykłych występujących w ciągu okresu (skorygowaną o wpływ opcji rozwodniających oraz rozwodniających umarzalnych akcji uprzywilejowanych zamiennych na akcje zwykłe).

Liczba wyemitowanych akcji

	2017 r.	2016 r.
Średnia ważona liczba akcji wykazana dla potrzeb wyliczenia wartości podstawowego zysku na jedną akcję w szt.	36 343 344	36 343 344
Efekt rozwodnienia liczby akcji zwykłych	-	-
Średnia ważona liczba akcji zwykłych wykazana dla potrzeb wyliczenia wartości rozwodnionego zysku na jedną akcję w szt.	36 343 344	36 343 344

Wyliczenie zysku na jedną akcję - założenia

	2017 r.	2016 r.
Zysk netto	7 570	7 303
Zysk netto przypadający na zwykłych akcjonariuszy, zastosowany do obliczenia rozwodnionego zysku na jedną akcję	7 570	7 303
Efekt rozwodnienia	-	-
Zysk wykazany dla potrzeb wyliczenia wartości rozwodnionego zysku przypadającego na jedną akcję	7 570	7 303
Podstawowy/rozwodniony zysk przypadający na jedną akcję (zł)	0,21	0,20

W okresie między dniem bilansowym a dniem sporządzenia niniejszego sprawozdania finansowego nie wystąpiły żadne inne transakcje dotyczące akcji zwykłych lub potencjalnych akcji zwykłych.

Nota 8. Dywidendy zaproponowane lub uchwalone do dnia zatwierdzenia sprawozdania finansowego

Dnia 29 maja 2017 r. zwyczajne walne zgromadzenie Spółki podjęło uchwałę w sprawie podziału zysku. Na mocy ww. uchwały zwyczajne walne zgromadzenie postanowiło przeznaczyć kwotę w łącznej wysokości 7 268 668,80 zł pochodzącą z zysku netto Spółki za rok obrotowy 2016 wynoszącego 7 303 178,36 zł na wypłatę dywidendy, a pozostałą część zysku netto Spółki za rok obrotowy 2016 w wysokości 34 509,56 zł – na kapitał zapasowy Spółki. Oznacza to wartość dywidendy na jedną akcję w kwocie 0,20 zł (rok wcześniej 0,18 zł). Zgodnie z podjętą uchwałą zwyczajnego walnego zgromadzenia Spółki dniem ustalenia prawa do dywidendy jest dzień 28 czerwca 2017 r. Termin wypłaty dywidendy ustalono na dzień 14 lipca 2017 r. Dywidendą objęto wszystkie akcje Spółki w liczbie 36 343 344.

Rok obrotowy zakończony	Dywidenda z akcji zwykłych ¹		
	Data wypłaty	Wielkość w PLN	Wartość na 1 akcje
31.12.2016	14.07.2017	7 268 669	0,20
31.12.2015	14.07.2016	6 541 802	0,18
31.12.2014	23.06.2015	5 451 502	0,15
31.12.2013	29.07.2014	5 451 502	0,15
31.12.2012	31.07.2013	2 907 468	0,08

¹ Zaliczek na dywidendę nie wypłacono

Nota 9. Wartość godziwa

Na dni bilansowe dla lat 2017 i 2016 Spółka utrzymywała instrumenty finansowe wykazywane w wartości godziwej w sprawozdaniu z sytuacji finansowej. Spółka stosuje poniższą hierarchię dla określania i wykazywania wartości godziwej instrumentów finansowych według metody wyceny:

- Poziom 1 – ceny notowane (nieskorygowane) na aktywnym rynku dla identycznych aktywów oraz zobowiązań;
- Poziom 2 – metody oparte na czynnikach mających istotny wpływ na wykazywaną wartość godziwą, które są oparte na możliwych do zaobserwowania danych rynkowych.
- Poziom 3 – metody oparte na czynnikach mających istotny wpływ na wykazywaną wartość godziwą, które nie są oparte na możliwych do zaobserwowania danych rynkowych.

Poziom hierarchii wartości godziwej, do którego następuje klasyfikacja wyceny wartości godziwej, ustala się na podstawie danych wejściowych najniższego poziomu, które są istotne dla całości pomiaru wartości godziwej. W tym celu istotność danych wejściowych do wyceny ocenia się poprzez odniesienie do całości wyceny wartości godziwej. Jeżeli przy wycenie wartości

(Wszystkie kwoty prezentowane są w tys. złotych, o ile nie podano inaczej)

Załączone noty stanowią integralną część niniejszego jednostkowego sprawozdania finansowego

godziwej wykorzystuje się obserwowalne dane wejściowe, które wymagają istotnych korekt na podstawie danych nieobserwowalnych, wycena taka ma charakter wyceny zaliczanej do Poziomu 3. Ocena tego, czy określone dane wejściowe przyjęte do wyceny mają istotne znaczenie dla całości wyceny wartości godziwej wymaga osądu uwzględniającego czynniki specyficzne dla danego składnika aktywów lub zobowiązań.

W latach 2017 i 2016 nie miały miejsce przesunięcia między poziomami 1 i 2 hierarchii wartości godziwej, ani też żaden z instrumentów nie został przesunięty z/ do poziomu 3 hierarchii wartości godziwej.

Spółka nie wprowadza instrumentów pochodnych na dzień nabycia do ksiąg rachunkowych. Na dzień bilansowy wycenia je na podstawie otrzymanych od banków informacji o ich wartości godziwej.

W ocenie Spółki wycena instrumentów finansowych innych niż wyceniane w wartości godziwej nie odbiega istotnie od ich wyceny księgowej.

Klasa aktywów / zobowiązań	Data wyceny	Razem	Wartość godziwa określona w oparciu o:		
			ceny notowane na aktywnym rynku Poziom 1	istotne dane obserwowalne Poziom 2	istotne dane nie-obserwowalne Poziom 3
Aktywa wycenione w wartości godziwej					
Instrumenty pochodne					
- kontrakt walutowy forward – USD	31.12.2017	-	-	-	-
Zobowiązania wyceniane w wartości godziwej					
Instrumenty pochodne					
- kontrakt walutowy forward – USD	31.12.2017	1 102	-	1 102	-
- kontrakt walutowy forward – EUR	31.12.2017	12	-	12	-

Klasa aktywów / zobowiązań	Data wyceny	Razem	Wartość godziwa określona w oparciu o:		
			ceny notowane na aktywnym rynku Poziom 1	istotne dane obserwowalne Poziom 2	istotne dane nie-obserwowalne Poziom 3
Aktywa wycenione w wartości godziwej					
Instrumenty pochodne					
- kontrakt walutowy forward – USD	31.12.2016	209	-	209	-
Zobowiązania wyceniane w wartości godziwej					
Instrumenty pochodne					
- kontrakt walutowy forward – USD	31.12.2016	-	-	-	-

Nota 10. Rzeczowe aktywa trwałe

Struktura własnościowa rzeczowych aktywów trwałych

	31.12.2017	31.12.2016
Własne	18 022	17 525
Używane na podstawie umowy najmu, dzierżawy lub innej umowy, w tym umowy leasingu	633	1 120
Razem	18 655	18 645

Rzeczowe aktywa trwałe, do których tytuł prawny podlega ograniczeniom oraz stanowiące zabezpieczenie zobowiązań

	31.12.2017	31.12.2016
- stanowiące zabezpieczenie kredytów i pożyczek własnych	13 375	13 956
- użytkowane na podstawie umowy leasingu finansowego	633	1 120
Wartość bilansowa rzeczowych aktywów trwałych podlegających ograniczeniu w dysponowaniu lub stanowiących zabezpieczenie	14 008	15 076

Kwoty zobowiązań umownych do nabycia w przyszłości rzeczowych aktywów trwałych

Brak.

Zmiany środków trwałych (wg grup rodzajowych) – za okres 1.01.2017 - 31.12.2017 r.

2017 r.	Grunty	Budynki i budowle	Maszyny i urządzenia	Środki transportu	Pozostałe środki trwałe	Środki trwałe w budowie	Razem
Wartość bilansowa brutto na dzień 1.01.2017	-	16 661	10 860	1 190	596	17	29 324
Zwiększenia, z tytułu:	-	5	1 369	646	4	2 164	4 188
- nabycia środków trwałych	-	5	1 369	646	4	2 164	4 188
Zmniejszenia, z tytułu:	-	-	28	825	3	1 375	2 231
- zbycia	-	-	3	605	-	-	608
- likwidacji	-	-	25	53	3	-	81
- inne	-	-	-	167	-	1 375	1 542
Wartość bilansowa brutto na dzień 31.12.2017	-	16 666	12 201	1 011	597	806	31 281
Umorzenie na dzień 1.01.2017	-	2 708	6 950	719	302	-	10 679
Zwiększenia, z tytułu:	-	698	1 459	254	59	-	2 470
- amortyzacji	-	698	1 459	254	59	-	2 470
Zmniejszenia, z tytułu:	-	-	27	493	3	-	523
- likwidacji	-	-	24	28	3	-	55
- sprzedaży	-	-	3	325	-	-	328
- inne	-	-	-	140	-	-	140
Umorzenie na dzień 31.12.2017	-	3 406	8 382	480	358	-	12 626
Wartość bilansowa netto na dzień 31.12.2017	-	13 260	3 819	531	239	806	18 655

Odpisy aktualizujące z tytułu utraty wartości w 2017 r.

Nie utworzono.

Zmiany środków trwałych (wg grup rodzajowych) – za okres 1.01.2016-31.12.2016 r.

2016 r.	Grunty	Budynki i budowle	Maszyny i urządzenia	Środki transportu	Pozostałe środki trwałe	Środki trwałe w budowie	Razem
Wartość bilansowa brutto na dzień 1.01.2016	-	16 584	10 296	1 574	644	354	29 452
Zwiększenia, z tytułu:	-	77	1 194	-	2	538	1 811
- nabycia środków trwałych	-	77	560	-	2	538	1 177
- zawartych umów leasingu	-	-	634	-	-	-	634
Zmniejszenia, z tytułu:	-	-	630	384	50	875	1 939
- zbycia	-	-	7	384	-	-	391
- likwidacji	-	-	623	-	50	-	673
- inne	-	-	-	-	-	875	875
Wartość bilansowa brutto na dzień 31.12.2016	-	16 661	10 860	1 190	596	17	29 324
Umorzenie na dzień 1.01.2016	-	1 982	6 278	645	260	-	9 165
Zwiększenia, z tytułu:	-	726	1 185	259	76	-	2 246
- amortyzacji	-	726	1 185	259	76	-	2 246
Zmniejszenia, z tytułu:	-	-	513	185	34	-	732
- likwidacji	-	-	506	-	34	-	540
- sprzedaży	-	-	7	185	-	-	192
Umorzenie na dzień 31.12.2016	-	2 708	6 950	719	302	-	10 679
Wartość bilansowa netto na dzień 31.12.2016	-	13 953	3 910	471	294	17	18 645

Odpisy aktualizujące z tytułu utraty wartości w 2016 r.

Nie utworzono.

Środki trwałe w budowie

1.01.2017	Poniesione nakłady w roku obrotowym	Rozliczenie nakładów				Odpisy aktualizujące na BZ	31.12.2017
		Budynki, lokale i obiekty inżynierii lądowej i wodnej	Urządzenia techniczne i maszyny	Środki transportu	Inne środki trwałe		
17	2 164	-	1 369	-	6	-	806

1.01.2016	Poniesione nakłady w roku obrotowym	Rozliczenie nakładów				Odpisy aktualizujące na BZ	31.12.2016
		Budynki, lokale i obiekty inżynierii lądowej i wodnej	Urządzenia techniczne i maszyny	Środki transportu	Inne środki trwałe		
354	538	77	790	-	8	-	17

Budynki o wartości bilansowej 13 109 tys. zł (na dzień 31 grudnia 2016 r.: 13 629 tys. zł) objęte są hipoteką ustanowioną w celu zabezpieczenia kredytów bankowych Spółki.

W latach 2017 i 2016 nie wystąpiły koszty spełniające kryteria kapitalizacji zgodnie z MSR 23.

Środki trwałe w leasingu finansowym

Środki trwałe	31.12.2017			31.12.2016		
	Wartość brutto	Umorzenie	Wartość netto	Wartość brutto	Umorzenie	Wartość netto
Maszyny i urządzenia	634	163	471	905	182	723
Środki transportu	426	264	162	1 056	659	397
Razem	1 060	427	633	1 961	841	1 120

Nota 11. Wartości niematerialne

Zmiany wartości niematerialnych (wg grup rodzajowych) – za okres 1.01.2017 - 31.12.2017 r.

2017 r.	Koszty prac rozwojowych	Prawo wieczystego użytkowania gruntów	Patenty i licencje	Oprogramowanie komputerowe	Inne	Wartości niematerialne w budowie	Ogółem
Wartość bilansowa brutto na dzień 1.01.2017	8 940	321	163	5 899	-	1 573	16 896
Zwiększenia, z tytułu:	1 556	-	-	252	-	1 403	3 211
- nabycia	1 556	-	-	252	-	506	2 314
- inne (nakłady własne)	-	-	-	-	-	897	897
Zmniejszenia, z tytułu:	-	-	-	18	-	1 802	1 820
- likwidacji	-	-	-	2	-	-	2
- inne	-	-	-	16	-	1 802	1 818
Wartość bilansowa brutto na dzień 31.12.2017	10 496	321	163	6 133	-	1 174	18 287
Umorzenie na dzień 1.01.2017	5 602	69	132	4 842	-	-	10 645
Zwiększenia, z tytułu:	1 041	6	5	304	-	-	1 356
- amortyzacji	1 041	6	5	304	-	-	1 356
Zmniejszenia, z tytułu:	-	-	-	2	-	-	2
- likwidacji	-	-	-	1	-	-	1
- inne	-	-	-	1	-	-	1
Umorzenie na dzień 31.12.2017	6 643	75	137	5 144	-	-	11 999
Odpisy aktualizujące na dzień 1.01.2017	-	-	-	-	-	491	491
Zwiększenia, z tytułu:	-	-	-	-	-	310	310
- utraty wartości	-	-	-	-	-	310	310
Odpisy aktualizujące na dzień 31.12.2017	-	-	-	-	-	801	801
Wartość bilansowa netto na dzień 31.12.2017	3 853	246	26	989	-	373	5 487

Zmiany wartości niematerialnych (wg grup rodzajowych) – za okres 01.01.2016 - 31.12.2016 r.

2016 r.	Koszty prac rozwojowych	Prawo wieczystego użytkowania gruntów	Patenty i licencje	Oprogramowanie komputerowe	Inne	Wartości niematerialne w budowie	Ogółem
Wartość bilansowa brutto na dzień 1.01.2016	6 349	321	163	5 880	-	3 407	16 120
Zwiększenia, z tytułu:	2 591	-	-	32	-	607	3 230
- nabycia	252	-	-	32	-	607	891
- inne	2 339	-	-	-	-	-	2 339
Zmniejszenia, z tytułu:	-	-	-	13	-	2 441	2 454
- likwidacji	-	-	-	13	-	-	13
- przeszacowania	-	-	-	-	-	102	102
- inne	-	-	-	-	-	2 339	2 339
Wartość bilansowa brutto na dzień 31.12.2016	8 940	321	163	5 899	-	1 573	16 896
Umorzenie na dzień 1.01.2016	4 292	63	127	4 176	-	-	8 658
Zwiększenia, z tytułu:	1 310	6	5	678	-	-	1 999
- amortyzacji	1 310	6	5	678	-	-	1 999
Zmniejszenia, z tytułu:	-	-	-	12	-	-	12
- likwidacji	-	-	-	12	-	-	12
Umorzenie na dzień 31.12.2016	5 602	69	132	4 842	-	-	10 645
Odpisy aktualizujące na dzień 1.01.2016	-	-	-	-	-	181	181
Zwiększenia, z tytułu:	-	-	-	-	-	310	310
- utraty wartości	-	-	-	-	-	310	310
Odpisy aktualizujące na dzień 31.12.2016	-	-	-	-	-	491	491
Wartość bilansowa netto na dzień 31.12.2016	3 338	252	31	1 057	-	1 082	5 760

Wartość i powierzchnia gruntów użytkowanych wieczysto

Adres nieruchomości	Nr księgi wieczystej lub zbiorów dokumentów	Nr działki	Powierzchnia działki [m ²] na 31.12.2017	Wartość na 31.12.2017	Powierzchnia działki [m ²] na 31.12.2016	Wartość na 31.12.2016
Mysłowice, ul. Obrzeźna Zachodnia 37	KA1L/000 20997/4	2810/40	8 810	223	8 810	229
Mysłowice, ul. Obrzeźna Zachodnia 37	KA1L/000 20998/1	2840/40	291	8	291	8
Mysłowice, ul. Obrzeźna Zachodnia 37	KA1L/000 20946/2	2838/40 2839/40	570	15	570	15
OGÓŁEM:			9 671	246	9 671	252

Struktura własnościowa wartości niematerialnych

	31.12.2017	31.12.2016
Własne	5 487	5 760
Używane na podstawie umowy najmu, dzierżawy lub innej umowy, w tym umowy leasingu	-	-
Razem	5 487	5 760

Wartości niematerialne, do których tytuł prawny podlega ograniczeniom oraz stanowiące zabezpieczenie zobowiązań

Tytuł zobowiązania / ograniczenia w dysponowaniu	31.12.2017	31.12.2016
Prawo wieczystego użytkowania gruntów	246	252
Razem	246	252

Kwoty zobowiązań umownych do nabycia w przyszłości wartości niematerialnych

Brak.

Nota 12. Inwestycje w jednostki podporządkowane

Udziały w jednostkach podporządkowanych	31.12.2017	31.12.2016
Jednostek zależnych	22 095	21 735
Razem	22 095	21 735
Jednostek zależnych od spółki zależnej od Emitenta*	3 169	3 169

*Phoenix System Sp. z o.o. i OmniChip sp. z o.o.są zależne od Atende Software sp. z o.o.

Testy na utratę wartości

Ze względu na gorsze niż prognozowane wyniki finansowe spółek Atende Medica sp. z o.o. i Energy Data Lab sp. z o.o., Zarząd Spółki ocenił, iż wystąpiły przesłanki wskazujące na możliwą utratę wartości udziałów w tych spółkach na 31 grudnia 2017 r.

W związku z powyższym, Zarząd Spółki oszacował wartość odzyskiwalną inwestycji w spółki zależne na podstawie wartości użytkowej na dzień 31 grudnia 2017 r. Wartość odzyskiwalna została oszacowana przy zastosowaniu metody zdyskontowanych przepływów pieniężnych na podstawie prognoz finansowych na lata 2018 – 2022. Prognozy opierają się na zatwierdzonych przez Zarząd budżetach na lata 2018-2020, natomiast lata 2021-2022 założono na poziomie roku 2020.

Atende Medica sp. z o.o.

Główne założenia przyjęte w teście na utratę wartości udziałów w spółce Atende Medica sp. z o.o.:

- o średnioważony koszt kapitału na poziomie 10,1%;
- o średnioroczna stopa wzrostu zysku z działalności operacyjnej („EBIT”) w okresie prognozy na poziomie ok. 40%;
- o stopa wzrostu po okresie prognozy na poziomie 0%.

Prognozowany istotny wzrost EBIT wynika z oczekiwanej większej liczby przetargów na rynku systemów medycznych związanej z uruchomieniem projektów dofinansowanych ze środków UE, przez szpitale i ośrodki medyczne, która według Zarządu spółki będzie się utrzymywać przez kolejnych kilka lat z uwagi na zmiany legislacyjne w tym obszarze. Spadek średniorocznej stopy wzrostu EBIT w okresie prognozy o 20 p.p. w stosunku do pierwotnie założonej stopy wzrostu spowoduje zrównanie wartości odzyskiwalnej inwestycji w spółkę Atende Medica sp. z o.o. z wartością księgową netto udziałów w tej spółce na dzień 31 grudnia 2017 r.

Energy Data Lab sp. z o.o.

Główne założenia przyjęte w teście na utratę wartości udziałów w spółce Energy Data Lab sp. z o.o.:

- o średnioważony koszt kapitału na poziomie 10,1%;
- o wypracowanie pozytywnego EBIT w 2018 roku oraz utrzymanie stabilnego zysku z działalności operacyjnej skorygowanego o amortyzację („EBITDA”) w okresie prognozy;
- o stopa wzrostu po okresie prognozy na poziomie 0%.

Prognozowany istotny wzrost EBIT w 2018 roku wynika z faktu, iż spółka została utworzona w sierpniu 2014 r. i nadal znajduje się w początkowej fazie rozwoju.

Wartości, o jakie muszą się zmienić podstawowe założenia, aby wartość odzyskiwalna inwestycji w spółkę Energy Data Lab sp. z o.o. była równa jej wartości księgowej netto wynoszą:

- o WACC: + 1,0 p.p.
- o Średnioroczny poziom EBITDA niższy o ok.7% w całym okresie prognozy.

Inwestycje w jednostkach powiązanych na dzień 31.12.2017

Dnia 21 grudnia 2016 r. została podpisana umowa spółki A2 Customer Care sp. z o.o. („A2CC”) o kapitale zakładowym 600 000 zł, w której Atende S.A. objęła udziały o wartości nominalnej 360 000 zł, stanowiące 60% kapitału zakładowego i głosów na zgromadzeniu wspólników A2CC. Wkład został w całości pokryty i spółka została zarejestrowana w KRS 24 stycznia 2017 r.

Na dzień 31 grudnia 2017 r. w skład Grupy Kapitałowej Atende wchodziły następujące spółki:

- Atende Software sp. z o.o.,
- Atende Medica sp. z o.o.,
- Sputnik Software sp. z o.o.,
- TrustIT sp. z o.o.,
- Phoenix Systems sp. z o.o.,
- OmniChip sp. z o.o.,
- Energy Data Lab sp. z o.o.,
- A2 Customer Care Sp. z o.o.

Nazwa spółki, forma prawna, miejscowość, w której mieści się siedziba zarządu	Wartość udziałów wg ceny nabycia	Korekty aktualizujące wartość	Wartość księgowa netto udziałów	Procent posiadanych udziałów	Procent posiadanych głosów
Spółki zależne bezpośrednio od Emitenta					
Atende Software sp. z o.o. Warszawa, ul. Ostrobramska 86	5 977	-	5 977	100%	100%
Atende Medica sp. z o.o. Warszawa, Al. Wilanowska 313	6 789	-	6 789	67,51%	68%
Sputnik Software sp. z o.o. Poznań, ul. Górecka 30	6 522	-	6 522	60%	60%
TrustIT Sp. z o.o. Łódź, ul. Wróblewskiego 18/103	506	-	506	100%	100%
Energy Data Lab sp. z o.o. Warszawa, ul. Smolna 32 lok. 17	1 941	-	1 941	60%	60%
A2 Customer Care Sp. z o.o. Wrocław, ul. Ostrowskiego 7	360	-	360	60%	60%
Razem	22 095	-	22 095		
Spółki zależne pośrednio od Emitenta					
Phoenix Systems sp. z o.o. Warszawa, ul. Ostrobramska 86	1 949	-	1 949	51%	51%
OmniChip sp. z o.o. Warszawa, ul. Ostrobramska 86	1 220	-	1 220	55%	55%
Razem	3 169		3 169		

Inwestycje w jednostkach powiązanych na dzień 31.12.2016

Dnia 17 marca 2016 r. został podwyższony kapitał zakładowy spółki Atende Medica sp. z o.o. poprzez ustanowienie 14 439 nowych udziałów o łącznej wartości 721 950 PLN. Atende objęło łącznie 10 016 udziałów za kwotę 500 800 zł. Dnia 17 marca 2016 r. podwyższenie kapitału zostało zarejestrowane w KRS, w efekcie czego udział Atende w kapitale zakładowym Atende Medica wzrósł z 62,69% do 67,51%.

Dnia 8 czerwca 2016 r. został podwyższony kapitał zakładowy spółki Energy Data Lab sp. z o.o. poprzez ustanowienie nowych udziałów objętych w całości przez Atende S.A. za sumę 501 500 zł. W wyniku podwyższenia kapitału udział Atende w kapitale zakładowym i głosach na zgromadzeniu wspólników wzrósł z 54,6% do 60,0%.

Na dzień 31 grudnia 2016 r. w skład Grupy Kapitałowej Atende wchodziły następujące spółki:

- Atende Software sp. z o.o.,
- Atende Medica sp. z o.o.,
- Sputnik Software sp. z o.o.,
- TrustIT sp. z o.o.,
- Phoenix Systems sp. z o.o.,
- OmniChip sp. z o.o.,
- Energy Data Lab sp. z o.o.

Nazwa spółki, forma prawna, miejscowość, w której mieści się siedziba zarządu	Wartość udziałów wg ceny nabycia	Korekty aktualizujące wartość	Wartość księgową netto udziałów	Procent posiadanych udziałów	Procent posiadanych głosów
Spółki zależne bezpośrednio od Emitenta					
Atende Software sp. z o.o. Warszawa, ul. Ostrobramska 86	5 977	-	5 977	100%	100%
Atende Medica sp. z o.o. Warszawa, Al. Wilanowska 313	6 789	-	6 789	67,51%	68%
Sputnik Software sp. z o.o. Poznań, ul. Górecka 30	6 522	-	6 522	60%	60%
TrustIT Sp. z o.o. Łódź, ul. Wróblewskiego 18/103	506	-	506	100%	100%
Energy Data Lab sp. z o.o. Warszawa, ul. Smolna 32 lok. 17	1 941	-	1 941	60%	60%
Razem	21 735		21 735		
Spółki zależne pośrednio od Emitenta					
Phoenix Systems sp. z o.o. Warszawa, ul. Ostrobramska 86	1 949	-	1 949	51%	51%
OmniChip sp. z o.o. Warszawa, ul. Ostrobramska 86	1 220	-	1 220	55%	55%
Razem	3 169		3 169		

Wyniki spółek powiązanych

W poniższej tabeli przedstawiono podstawowe dane finansowe spółek powiązanych.

	Kapitał własny	Kapitał zakładowy	Wartość aktywów	Aktywa trwałe	Aktywa obrotowe	Wartość zobowiązań	Przychody ze sprzedaży	Zysk netto
31.12.2017 / 2017 r.¹								
Atende Software sp. z o.o.	20 350	500	25 977	14 404	11 573	5 627	20 089	3 994
Sputnik Software sp. z o.o.	13 613	250	21 369	11 456	9 913	7 756	25 971	3 537
Atende Medica sp. z o.o.	3 101	1 000	11 431	5 521	5 910	8 330	12 725	575
Phoenix Systems sp. z o.o.	2 289	242	3 998	2 631	1 367	1 709	1 580	113
OmniChip sp. z o.o.	1 482	200	2 057	731	1 326	574	1 436	(1)
TrustIT sp. z o.o.	419	100	478	23	455	59	1 852	(52)
Energy data Lab sp. z o.o.	(25)	144	462	373	89	487	23	(800)
A2 Customer Care Sp. z o.o.	825	600	1 012	-	1 012	187	1 986	225
31.12.2016 / 2016 r.¹								
Atende Software sp. z o.o.	17 356	500	22 530	12 817	9 713	5 174	21 463	4 062
Sputnik Software sp. z o.o.	10 076	250	14 395	10 018	4 377	4 319	15 110	887
Atende Medica sp. z o.o.	2 526	1 000	6 160	5 509	651	3 634	1 796	(1 274)
Phoenix Systems sp. z o.o.	2 175	242	2 843	2 590	253	667	1 154	(260)
OmniChip sp. z o.o.	1 483	200	1 539	326	1 212	55	1 188	8
TrustIT sp. z o.o.	524	100	641	48	593	117	1 807	74
Energy data Lab sp. z o.o.	775	144	830	576	254	55	328	(650)

¹ Dane bilansowe na ostatni dzień danego roku obrotowego, dane wynikowe za cały dany rok obrotowy.

Nota 13. Pozostałe aktywa trwałe

	31.12.2017	31.12.2016
Należności z tytułu dostaw i usług	143	69
Długoterminowe rozliczenia międzyokresowe	21 377	11 459
RAZEM	21 520	11 528

Nota 14. Aktywa finansowe dostępne do sprzedaży

	31.12.2017	31.12.2016
Akcje/ Udziały w spółkach nie notowanych na giełdzie	80	80
RAZEM	80	80

Nota 15. Zapasy

Zapasy wyceniane są według ceny nabycia lub kosztów wytworzenia nie wyższych od ich ceny sprzedaży netto możliwej do uzyskania na dzień bilansowy. Wartość netto możliwa do uzyskania jest oszacowaną ceną sprzedaży dokonywanej w toku bieżącej działalności gospodarczej, pomniejszona o szacowane koszty wykończenia oraz koszty niezbędne do doprowadzenia sprzedaży do skutku.

	31.12.2017	31.12.2016
Materiały na potrzeby produkcji	3 679	3 538
Półprodukty i produkcja w toku	3 142	3 577
Towary	6 466	3 547
Zapasy brutto	13 287	10 662
Odpis aktualizujący wartość zapasów	3 373	3 294
Zapasy netto	9 914	7 368

Zapasy stanowiące zabezpieczenie

Na zapasach ustanowiony jest zastaw rejestrowy do wysokości 9 000 tys. zł na poczet zabezpieczenia kredytu w rachunku bieżącym w BZ WBK (na dzień 31 grudnia 2016 roku 7 500 tys. zł)

Zapasy w okresie 1.01. – 31.12.2017 r.

	Materiały	Półprodukty i produkcja w toku	Towary	Razem
Wartość zapasów ujętych jako koszt w okresie	48	51 069	119 833	170 950
Odpisy wartości zapasów ujęte jako koszt w okresie	155	-	-	155
Odpisy wartości zapasów odwrócone w okresie	38	-	38	76

Zapasy w okresie 1.01. – 31.12.2016 r.

	Materiały	Półprodukty i produkcja w toku	Towary	Razem
Wartość zapasów ujętych jako koszt w okresie	71	52 243	54 604	106 918
Odpisy wartości zapasów ujęte jako koszt w okresie	336	-	-	336
Odpisy wartości zapasów odwrócone w okresie	51	-	215	266

Zmiany stanu odpisów aktualizujących zapasy

	Odpisy aktualizujące materiały	Odpisy aktualizujące towary	Razem odpisy aktualizujące zapasy
Stan na dzień 1.01.2017	3 126	168	3 294
Zwiększenia w tym:	155	-	155
- utworzenie odpisów	155	-	155
Zmniejszenia w tym:	38	38	76
- wykorzystanie odpisów	38	-	38
- rozwiązanie odpisów	-	38	38
Stan na dzień 31.12.2017	3 243	130	3 373
Stan na dzień 1.01.2016	2 841	383	3 224
Zwiększenia w tym:	336	-	336
- utworzenie odpisów	336	-	336
Zmniejszenia w tym:	51	215	266
- wykorzystanie odpisów	51	-	51
- rozwiązanie odpisów	-	215	215
Stan na dzień 31.12.2016	3 126	168	3 294

Ustalanie odpisów aktualizujących zapasy odbywa się według zasad przedstawionych w opisie przyjętych zasad rachunkowości. Odwrócenie odpisów aktualizujących zapasy następuje w momencie sprzedaży zapasów objętych odpisem lub ustania okoliczności, dla których dokonano przedmiotowego odpisu aktualizującego. Koszty odpisów aktualizujących zapasy jak i ich odwrócenie ujmowane są w zysku lub stracie bieżącego okresu jako element kosztu własnego.

Rozchód zapasów odbywa się według zasad szczegółowej identyfikacji w zakresie pozycji przeznaczonych na świadczenie konkretnych przedsięwzięć lub według metody FIFO dla pozostałych zapasów i odnoszony jest w koszt własny sprzedaży. Odpisy aktualizujące dotyczące zapasów, wynikające z ostrożnej wyceny oraz odpisy aktualizujące dla pozycji zalegających, jak i ich odwrócenia, odnoszone są w koszt własny sprzedaży.

Nota 16. Należności handlowe

	31.12.2017	31.12.2016
Należności handlowe	71 078	53 086
- od jednostek powiązanych	3 657	140
- od pozostałych jednostek	67 421	52 946
Odpisy aktualizujące	730	1 036
Należności handlowe brutto	71 808	54 122

Należności z tytułu dostaw i usług nie są oprocentowane i mają zazwyczaj termin płatności mieszczący się w okresie od 14 do 120 dni.

Wartość godziwa należności handlowych i pozostałych nie różni się istotnie od ich wartości księgowych wykazanych w bilansie. Spółka posiada odpowiednią politykę w zakresie dokonywania sprzedaży tylko zweryfikowanym klientom. Dzięki temu, zdaniem kierownictwa, ogranicza to ryzyko kredytowe, ponad poziom określony odpisem aktualizującym nieściągalne należności właściwym dla należności handlowych Spółki.

Na 31 grudnia 2017 r. należności z tytułu dostaw i usług w kwocie 730 tys. zł (31 grudnia 2016 r.: 1 036 tys. zł) zostały uznane za zagrożone i w związku z tym objęte odpisem. Zmiany odpisu aktualizującego należności były następujące:

Zmiana stanu odpisów aktualizujących wartość należności handlowych

- bez odpisów należności dochodzonych na drodze sądowej

	31.12.2017	31.12.2016
JEDNOSTKI POWIĄZANE		
Stan odpisów aktualizujących wartość należności handlowych na początek okresu	-	-
Stan odpisów aktualizujących wartość należności handlowych od jednostek powiązanych na koniec okresu	-	-
JEDNOSTKI POZOSTAŁE		
Stan odpisów aktualizujących wartość należności handlowych na początek okresu	964	1 176
Zwiększenia, w tym:	280	77
- dokonanie odpisów na należności przeterminowane i sporne	280	77
Zmniejszenia w tym:	585	289
- rozwiązanie odpisów aktualizujących w związku ze spłatą należności	301	49
- wykorzystanie odpisów	284	240
- przeklasyfikowanie odpisów w związku ze skierowaniem na drogę sądową	-	-
Stan odpisów aktualizujących wartość należności handlowych od jednostek pozostałych na koniec okresu	659	964
Stan odpisów aktualizujących wartość należności handlowych ogółem na koniec okresu	659	964

Należności handlowe dochodzone na drodze sądowej

	31.12.2017	31.12.2016
Należności handlowe skierowane na drogę postępowania sądowego	71	72
Odpisy aktualizujące wartość należności spornych	71	72
Wartość netto należności handlowych dochodzonych na drodze sądowej	-	-

Nota 17. Pozostałe należności

	31.12.2017	31.12.2016
Pozostałe należności, w tym:	219	513
- z tytułu podatków, z wyjątkiem podatku dochodowego od osób prawnych	151	158
- zaliczki na dostawy	22	110
- wycena instrumentów pochodnych otwartych na koniec okresu	-	209
- kaucje	37	35
- inne	9	1
Odpisy aktualizujące	-	-
Pozostałe należności brutto	219	513

Pozostałe należności skierowane na drogę postępowania sądowego – brak.

Nota 18. Rozliczenia międzyokresowe krótkoterminowe

	31.12.2017	31.12.2016
Ubezpieczenia majątkowe	354	322
Opłacone z góry koszty serwisu	19 127	8 750
Pozostałe rozliczenia międzyokresowe	186	140
Czynne rozliczenia międzyokresowe kosztów:	19 667	9 212

(Wszystkie kwoty prezentowane są w tys. złotych, o ile nie podano inaczej)

Załączone noty stanowią integralną część niniejszego jednostkowego sprawozdania finansowego

Nota 19. Środki pieniężne i ich ekwiwalenty

	31.12.2017	31.12.2016
Środki pieniężne w kasie i na rachunkach bankowych:	4 361	323
- kasa	16	18
- rachunki bankowe	4 345	305
Inne środki pieniężne:	76 176	9 587
- lokaty krótkoterminowe o terminie realizacji do 3 m-cy	76 176	9 587
Razem	80 537	9 910

Środki pieniężne w banku są oprocentowane według zmiennych stóp procentowych, których wysokość zależy od stopy oprocentowania jednodniowych lokat bankowych. Lokaty krótkoterminowe są dokonywane na różne okresy, od jednego dnia do jednego miesiąca, w zależności od aktualnego zapotrzebowania Spółki na środki pieniężne i są oprocentowane według ustalonych dla nich stóp procentowych. Wartość godziwa środków pieniężnych i ich ekwiwalentów jest równa ich wartości bilansowej.

Środki pieniężne o ograniczonej możliwości dysponowania	31.12.2017	31.12.2016
Środki na rachunku dedykowanym	-	-
Razem	-	-

Środki pieniężne do dyspozycji jednostki, nie wykazane w pozycji bilansowej	31.12.2017	31.12.2016
Środki pieniężne ZFŚS	77	109
Dostępne, niewykorzystane środki pieniężne w ramach kredytu obrotowego	29 315	28 320
Razem	29 392	28 429

Nota 20. Kapitał zakładowy

	31.12.2017	31.12.2016
Liczba akcji	36 343 344	36 343 344
Wartość nominalna akcji	0,20	0,20
Kapitał zakładowy	7 269	7 269

Kapitał zakładowy - struktura

Seria/emisja rodzaj akcji	Rodzaj uprzywilejowania akcji	Rodzaj ograniczenia praw do akcji	Liczba akcji	Wartość nominalna	Wartość serii / emisji wg wartości nominalnej w zł	Sposób pokrycia kapitału	Data rejestracji
A	brak	brak	1 524 000	0,20	304 800	udziały w KLK sp. z o.o.	5.01.2009
B	brak	brak	1 143 000	0,20	228 600	udziały w KLK sp. z o.o.	5.01.2009
C	brak	brak	2 266 865	0,20	453 373	przejęcie ATM Systemy Informatyczne sp. z o.o.	3.01.2011
D	brak	brak	31 409 479	0,20	6 281 896	przeniesienie części majątku z ATM S.A w ramach Zorganizowanej Części Przedsiębior.	25.04.2012
Razem			36 343 344		7 268 669		

(Wszystkie kwoty prezentowane są w tys. złotych, o ile nie podano inaczej)

Załączone noty stanowią integralną część niniejszego jednostkowego sprawozdania finansowego

Akcjonariusze

Z zawiadomień otrzymanych w trybie art. 69 Ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o ofercie publicznej (...) wynika, że następujący akcjonariusze posiadają co najmniej 5% ogólnej liczby głosów na walnym zgromadzeniu Spółki:

	Liczba akcji ¹	Udział w liczbie głosów na WZ ¹
Roman Szwed wraz z podmiotem powiązaniem Spinoza Investments Sp. z o.o. S.K.A. ²	11 956 958	32,90%
Nationale-Nederlanden OFE	5 906 601	16,25%
PKO OFE	2 531 407	6,97%
Pozostali	15 948 378	43,88%
Razem	36 343 344	100%

¹ Dane na koniec 2017 r. Struktura oraz stan posiadania akcji nie uległ zmianie w 2017 r. oraz w 2018 r. do dnia publikacji niniejszego raportu. Liczba akcji jest równa liczbie głosów na walnym zgromadzeniu. Udział % w kapitale zakładowym Spółki ww. akcjonariuszy jest zgodny z udziałami % w liczbie głosów na walnym zgromadzeniu.

² Spinoza Investments Sp. z o.o. S.K.A. jest podmiotem w 100% kontrolowanym, bezpośrednio i pośrednio (poprzez Spinoza Fundusz Inwestycyjny Zamknięty Aktywów Niepublicznych), przez Romana Szweda.

Zmiana stanu kapitału zakładowego

	2017 r.	2016 r.
Kapitał na początek okresu	7 269	7 269
Zwiększenia	-	-
Kapitał na koniec okresu	7 269	7 269

Nota 21. Kapitał zapasowy z emisji akcji powyżej wartości nominalnej

Kapitał zapasowy został utworzony z nadwyżki wartości emisyjnej nad nominalną w kwocie 15 741 tys. zł, która została pomniejszona o rezerwę na podatek odroczonej w kwocie 988 tys. zł z tytułu różnicy wartości bilansowej i podatkowej aktywów trwałych wniesionych do Spółki w ramach Zorganizowanej Części Przedsiębiorstwa.

Nota 22. Pozostałe kapitały

	31.12.2017	31.12.2016
Kapitał zapasowy	30 552	30 517
RAZEM	30 552	30 517

Zmiana stanu pozostałych kapitałów

	Kapitał zapasowy	Kapitał z aktualizacji wyceny	Kapitał rezerwowany	Razem
1.01.2017	30 517	-	-	30 517
Zwiększenia w okresie	35	-	-	35
- Podział zysku netto	35	-	-	35
31.12.2017	30 552	-	-	30 552
1.01.2016	27 170	-	-	27 170
Zwiększenia w okresie	3 347	-	-	3 347
- Podział zysku netto	3 347	-	-	3 347
31.12.2016	30 517	-	-	30 517

Nota 23. Kredyty i pożyczki

	31.12.2017	31.12.2016
Kredyty bankowe	2 117	2 824
Pożyczki	5 660	7 415
Suma kredytów i pożyczek, w tym:	7 777	10 239
- długoterminowe	3 002	6 030
- krótkoterminowe	4 775	4 209

Struktura zapadalności kredytów i pożyczek

	31.12.2017	31.12.2016
Kredyty i pożyczki krótkoterminowe	4 775	4 209
Kredyty i pożyczki długoterminowe	3 002	6 030
- płatne powyżej 1 roku do 3 lat	3 002	5 324
- płatne powyżej 3 lat do 5 lat	-	706
Kredyty i pożyczki razem	7 777	10 239

Średnie stopy oprocentowania kredytów

	31.12.2017	31.12.2016
Kredyty bankowe w rachunku bieżącym	2,72%	2,69%
Kredyty inwestycyjne	2,61%	2,57%

Kredyty i pożyczki – stan na 31.12.2017 r.

31.12.2017 r.	Wartość bazowa kredytu	Wykorzystanie		Oprocentowanie	Termin spłaty	Zabezpieczenie
		Część krótkoterminowa	Część długoterminowa			
Bank Zachodni WBK (kredyt w rachunku bieżącym)	6 000*	-	-	WIBOR 1M plus marża banku	31.07.2018	- zastaw rejestrowy do 9 000 tys. zł; ustanowiony na zapasach - przelew wierzytelności z tytułu umowy ubezpieczenia przedmiotu zastawu.
mBank SA (kredyt w rachunku bieżącym)	25 000*	-	-	WIBOR O/N plus marża banku	30.05.2018	- hipoteka umowna łączna na nieruchomościach do kwoty 42 500 tys. zł; - weksel in blanco z deklaracją wekslową. - hipoteka umowna łączna na nieruchomości zawiera się w kwocie 42 500 tys. zł, podanej j.w.
mBank SA (kredyt inwestycyjny)	6 000	706	1 411	WIBOR 1M plus marża banku	31.12.2020	- weksel In blanco z deklaracją wekslową; - cesja przyszłych wierzytelności od najemców nieruchomości.
Pożyczka DLL	1 300	433	217	-	15.04.2019	Weksel własny In blanco z deklaracją wekslową
Pożyczka DLL	4 780	1 612	821	-	15.04.2019	Weksel własny In blanco z deklaracją wekslową
Pożyczka DLL	1 064	355	-	-	15.03.2018	Weksel własny In blanco z deklaracją wekslową
Pożyczka DLL	1 100	367	-	-	15.03.2018	Weksel własny In blanco z deklaracją wekslową
Pożyczka DLL	161	54	54	-	15.12.2019	Weksel własny In blanco z deklaracją wekslową
Pożyczka DLL	260	195	-	-	15.08.2018	Weksel własny In blanco z deklaracją wekslową
Pożyczka DLL	603	301	226	-	15.07.2019	Weksel własny In blanco z deklaracją wekslową
Pożyczka DLL	1 025	752	273	-	15.06.2019	Weksel własny In blanco z deklaracją wekslową
RAZEM	47 293	4 775	3 002	-	-	-

*Kredyt w rachunku bieżącym do wykorzystania przez Atende S.A. i spółki zależne

Kredyty i pożyczki w walutach obcych w 2017 r. nie wystąpiły.

Kredyty i pożyczki – stan na 31.12.2016 r.

31.12.2016 r.	Wartość bazowa kredytu	Wykorzystanie		Oprocentowanie	Termin spłaty	Zabezpieczenie
		Część krótko-terminowa	Część długo-terminowa			
Bank Zachodni WBK (kredyt w rachunku bieżącym)	6 000	-	-	WIBOR 1M plus marża banku	31.07.2017	- zastaw rejestrowy do 7 500 tys. zł; ustanowiony na zapasach - przelew wierzytelności z tytułu umowy ubezpieczenia przedmiotu zastawu.
BRE Bank SA (kredyt w rachunku bieżącym)	25 000	-	-	WIBOR O/N plus marża banku	30.05.2018	- hipoteka umowna łączna na nieruchomości do kwoty 42 500 tys. zł; - weksel in blanco z deklaracją wekslową.
BRE Bank SA (kredyt inwestycyjny)	6 000	706	2 118	WIBOR 1M plus marża banku	31.12.2020	- hipoteka umowna łączna na nieruchomości zawiera się w kwocie 42 500 tys. zł, podanej j.w. - weksel In blanco z deklaracją wekslową; - cesja przyszłych wierzytelności od najemców nieruchomości.
Pożyczka DLL	1 300	433	650	-	15.04.2019	Weksel własny In blanco z deklaracją wekslową
Pożyczka DLL	4 780	1 574	2 433	-	15.04.2019	Weksel własny In blanco z deklaracją wekslową
Pożyczka DLL	1 064	709	355	-	15.03.2018	Weksel własny In blanco z deklaracją wekslową
Pożyczka DLL	1 100	733	367	-	15.03.2018	Weksel własny In blanco z deklaracją wekslową
Pożyczka DLL	161	54	107	-	15.12.2019	Weksel własny In blanco z deklaracją wekslową
RAZEM	45 405	4 209	6 030	-	-	-

Kredyty i pożyczki w walutach obcych w 2016 r. nie wystąpiły.

Nota 24. Pozostałe zobowiązania finansowe

	31.12.2017	31.12.2016
Zobowiązania leasingowe	1 458	964
Zobowiązania z tytułu finansowania cesji wierzytelności	1 932	-
Zobowiązania z tytułu kontraktów forward	1 114	-
Razem zobowiązania finansowe	4 504	964
- długoterminowe	1 954	470
- krótkoterminowe	2 550	494

Zobowiązania leasingowe

	31.12.2017	31.12.2016
Zobowiązania leasingowe krótkoterminowe	470	494
Zobowiązania leasingowe długoterminowe, w tym:	988	470
- od roku do pięciu lat	988	470
Zobowiązania leasingowe razem	1 458	964

Nota 25. Inne zobowiązania długoterminowe

	31.12.2017	31.12.2016
Zobowiązania handlowe długoterminowe	22	-
Bierne rozliczenia międzyokresowe kosztów	-	5
Razem	22	5

(Wszystkie kwoty prezentowane są w tys. złotych, o ile nie podano inaczej)

Załączone noty stanowią integralną część niniejszego jednostkowego sprawozdania finansowego

Nota 26. Zobowiązania handlowe

	31.12.2017	31.12.2016
Zobowiązania handlowe	119 520	30 282
- wobec jednostek powiązanych	293	104
- wobec jednostek pozostałych	119 227	30 178

Nota 27. Pozostałe zobowiązania

Pozostałe zobowiązania krótkoterminowe

	31.12.2017	31.12.2016
Zobowiązania z tytułu pozostałych podatków, ceł, ubezpieczeń społecznych i innych, z wyjątkiem podatku dochodowego od osób prawnych	15 754	9 172
- podatek VAT	14 973	8 414
- podatek dochodowy od osób fizycznych	302	306
- składki na ubezpieczenie społeczne (ZUS)	479	452
Pozostałe zobowiązania	17	16
Bierne rozliczenia międzyokresowe kosztów	7 727	4 301
- z tytułu urlopów	759	768
- z tytułu premii	4 017	2 518
- z tytułu niezafakturowanych kosztów	2 951	1 015
Razem inne zobowiązania	23 498	13 489

Nota 28. Majątek socjalny oraz zobowiązania ZFŚS

Ustawa z dnia 4 marca 1994 r. o zakładowym funduszu świadczeń socjalnych z późniejszymi zmianami stanowi, że Zakładowy Fundusz Świadczeń Socjalnych tworzą pracodawcy zatrudniający powyżej 20 pracowników na pełne etaty. Spółka tworzy taki fundusz i dokonuje okresowych odpisów w wysokości uzgodnionej z przedstawicielami załogi. Fundusz nie posiada rzeczowych aktywów trwałych. Celem Funduszu jest subsydiowanie działalności socjalnej Spółki, pożyczek udzielonych jej pracownikom oraz pozostałych kosztów socjalnych.

Spółka skompensowała aktywa Funduszu ze swoimi zobowiązaniami wobec Funduszu ponieważ aktywa te nie stanowią oddzielnych aktywów Spółki.

Analityka aktywów, zobowiązań, kosztów Funduszu oraz saldo netto

	31.12.2017	31.12.2016
Pożyczki udzielone pracownikom	-	1
Środki pieniężne	77	108
Zobowiązania z tytułu Funduszu	77	109
Saldo po skompensowaniu	-	-
Odpisy na Fundusz w okresie obrotowym	110	98

Nota 29. Zobowiązania warunkowe oraz zabezpieczenia na aktywach

	31.12.2017	31.12.2016
Zabezpieczenia na aktywach		
Poręczenie spłaty kredytu	51 500	50 000
Razem zabezpieczenia na aktywach	51 500	50 000

Na kwoty te składają się:

- Na dzień 31.12.2017 r.:
  - o 51 500 tys. zł:

(Wszystkie kwoty prezentowane są w tys. złotych, o ile nie podano inaczej)

Załączone noty stanowią integralną część niniejszego jednostkowego sprawozdania finansowego

- 42 500 tys. zł - hipoteka stanowiąca zabezpieczenie wierzytelności z tytułu kredytu w rachunku bieżącym oraz kredytu inwestycyjnego zaciągniętego przez Atende S.A. w BRE Bank S.A.,
  - 9 000 tys. zł – zastaw rejestrowy na zapasach, w ramach udzielonego przez bank BZ WBK kredytu w rachunku bieżącym;
- Na dzień 31.12.2016 r.:
- o 50 000 tys. zł:
    - kwota 42 500 tys. zł - hipoteka stanowiąca zabezpieczenie wierzytelności z tytułu kredytu w rachunku bieżącym oraz kredytu inwestycyjnego zaciągniętego przez Atende S.A. w BRE Bank S.A.,
    - 7 500 tys. zł – zastaw rejestrowy na zapasach, w ramach udzielonego przez bank BZ WBK kredytu w rachunku bieżącym;

Udzielone gwarancje i poręczenia	31.12.2017	31.12.2016
Zobowiązania z tytułu gwarancji bankowych udzielonych w głównej mierze jako zabezpieczenie wykonania umów handlowych	11 538	10 859
Poręczenie spłaty zobowiązania leasingowego	1 156	137
Poręczenia kredytu bankowego udzielonego stronom trzecim	3 300	3 300
Razem zobowiązania warunkowe	14 838	14 159

Na kwoty te składają się:

- Na dzień 31.12.2017 r.:
- o 11 538 tys. zł – wartość gwarancji wadialnych i gwarancji należytego wykonania kontraktu, gdzie zleceniodawcą gwarancji jest Atende S.A.;
  - o 3 300 tys. zł – poręczenie kredytu w rachunku bieżącym dla spółki Atende Medica sp. z o.o. i EDL Sp. z o.o.;
  - o 1 156 tys. zł – poręczenie przez Atende S.A. spłaty zobowiązań wynikających z zawartej przez TrustIT Sp..z.o.o. umowy leasingowej;
  - o
- Na dzień 31.12.2016 r.:
- o 10 859 tys. zł – wartość gwarancji wadialnych i gwarancji należytego wykonania kontraktu, gdzie zleceniodawcą gwarancji jest Atende S.A.;
  - o 3 300 tys. zł – poręczenie kredytu w rachunku bieżącym dla spółki Atende Medica sp. z o.o.;
  - o 137 tys. zł – zobowiązanie wekslowe stanowiące poręczenie przez Atende S.A. spłaty umowy leasingowej zawartej przez Atende Software Sp. z o.o.;

Nota 30. Należności i zobowiązania długo i krótkoterminowe z tytułu leasingu finansowego

Należności z tytułu umów leasingu finansowego

	31.12.2017	
	Inwestycja leasingowa brutto	Wartość bieżąca opłat
W okresie 1 roku	266	197
W okresie od 1 do 5 lat	842	740
Inwestycja leasingowa brutto ogółem	1 108	937
Przyszły przychód odsetkowy	171	x
Wartość bieżąca minimalnych opłat leasingowych, w tym:	937	937
- krótkoterminowe	-	197
- długoterminowe	-	740

W 2016 roku należności z tytułu umów leasingu finansowego nie wystąpiły.

Zobowiązania z tytułu umów leasingu finansowego i umów dzierżawy z opcją zakupu

	31.12.2017		31.12.2016	
	Oplaty minimalne	Wartość bieżąca opłat	Oplaty minimalne	Wartość bieżąca opłat
W okresie 1 roku	502	470	526	494
W okresie od 1 do 5 lat	1 020	988	488	470
Minimalne opłaty leasingowe ogółem	1 522	1 458	1 014	964
Przyszły koszt odsetkowy	64	x	50	x
Wartość bieżąca minimalnych opłat leasingowych, w tym:	1 458	1 458	964	964
- krótkoterminowe	-	470	-	494
- długoterminowe	-	988	-	470

Przedmiotem umów leasingu finansowego są maszyny i urządzenia techniczne oraz środki transportu. Na 31 grudnia 2017 r. Spółka była stroną 5 umów, w ramach których leasingowała aktywa o łącznej wartości netto 633 tys. zł, w tym:

- o maszyny i urządzenia 471 tys. zł,
- o środki transportu 162 tys. zł.

Na 31 grudnia 2016 r. Spółka była stroną 9 umów w ramach której leasingowała aktywa trwale o łącznej wartości netto na ten dzień 1 120 tys. zł.

Umowy nie przewidują warunkowych opłat leasingowych, jak również żadnego rodzaju sub-leasingu. W większości umów znajduje się klauzula co do opcji zakupu, po cenie umownej niższej od wartości godziwej przedmiotu leasingu. Umowy nie nakładają na leasingobiorcę żadnych restrykcji, za wyjątkiem płatności zobowiązań wynikających z rat leasingowych oraz ogólnych warunków właściwego użytkowania przedmiotu leasingu. Umowy leasingu zawarte zostały na okres 36-60 miesięcy w polskich złotych.

Nota 31. Rozliczenia międzyokresowe przychodów

	31.12.2017	31.12.2016
Przychody przyszłych okresów	25	3 671
- zaliczki na realizację przyszłych dostaw	25	3 671
Rozliczenia międzyokresowe przychodów, w tym:	25	3 671
- długoterminowe	-	-
- krótkoterminowe	25	3 671

Nota 32. Rezerwa na świadczenia emerytalne i podobne

	31.12.2017	31.12.2016
Rezerwy na świadczenia emerytalne i podobne	781	662
- na świadczenia emerytalne i rentowe	297	225
- na nagrody jubileuszowe	484	437
Razem, w tym:	781	662
- długoterminowe	684	612
- krótkoterminowe	97	50

Wyszczególnienie	Nagrody jubileuszowe	Odprawy emerytalne i rentowe	Razem
Stan na dzień 01.01.2017	437	225	662
Koszty bieżącego zatrudnienia	73	43	116
Koszty przeszłego zatrudnienia	(18)	37	19
Koszty odsetek	16	8	24
Świadczenia wypłacone	(92)	(18)	(110)
(Zyski)/straty aktuarialne, w tym:	68	12	70
- z tytułu zmian założeń finansowych	(12)	(16)	(28)
- z tytułu zmian założeń demograficznych	1	3	4
- inne	79	15	94
Stan na dzień 31.12.2017	484	277	781

Do wyznaczenia zobowiązań została wykorzystana metoda prognozowanych świadczeń jednostkowych. Wartość przyszłych zobowiązań obliczona została jako nagromadzona część przyszłych świadczeń z uwzględnieniem prognozowanego wzrostu wynagrodzenia stanowiącego podstawę wymiaru przyszłych świadczeń. Uwzględniono również prawdopodobieństwo osiągnięcia uprawnień do nagrody jubileuszowej, jednorazowej odprawy emerytalnej lub rentowej. Przyjęto stopę dyskontową na poziomie 3,25% oraz długookresową roczną stopę wzrostu wynagrodzeń na poziomie 3,25%. Zmienność tych prawdopodobieństw, a także zastosowanej stopy dyskontowej o +/-0,25% spowodowałyby łącznie zmianę rezerwy o +/- 20 tys. zł.

W zakresie świadczeń pracowniczych Spółka nie jest stroną żadnych porozumień płacowych ani zbiorowych układów pracy. Spółka nie posiada także programów emerytalnych zarządzanych bezpośrednio przez Spółkę lub przez fundusze zewnętrzne. Koszty świadczeń pracowniczych obejmują wynagrodzenia płatne zgodnie z warunkami zawartych umów o pracę z poszczególnymi pracownikami oraz koszty świadczeń emerytalnych (odprawa emerytalna) wypłacone pracownikom zgodnie z przepisami prawa pracy, po okresie zatrudnienia. Zobowiązania z tytułu krótkoterminowych świadczeń pracowniczych wyceniane są na zasadach ogólnych. Świadczenia długoterminowe szacowane są na podstawie metod aktuarialnych.

Nota 33. Cele i zasady zarządzania ryzykiem finansowym

Do głównych instrumentów finansowych, z których korzysta Spółka, należą kredyty bankowe, pożyczki, umowy leasingu finansowego i dzierżawy z opcją zakupu i środki pieniężne. Głównym celem tych instrumentów finansowych jest pozyskanie środków finansowych na działalność Spółki. Spółka posiada też inne instrumenty finansowe, takie jak należności i zobowiązania z tytułu dostaw i usług, które powstają bezpośrednio w toku prowadzonej przez nią działalności.

Spółka zawiera również transakcje z udziałem instrumentów pochodnych, przede wszystkim walutowe kontrakty terminowe typu forward. Celem tych transakcji jest zarządzanie ryzykiem walutowym powstającym w toku działalności Spółki oraz wynikających z używanych przez nią źródeł finansowania. Zasadą stosowaną przez Spółkę jest nieprowadzenie obrotu instrumentami finansowymi.

Główne rodzaje ryzyka wynikającego z instrumentów finansowych Spółki obejmują ryzyko stopy procentowej, ryzyko związane z płynnością, ryzyko walutowe oraz ryzyko kredytowe. Zarząd weryfikuje i uzgadnia zasady zarządzania każdym z tych rodzajów ryzyka – zasady te zostały w skrócie omówione poniżej. Spółka monitoruje również ryzyko cen rynkowych dotyczące wszystkich posiadanych przez nią instrumentów finansowych.

Stopień narażenia na ryzyko rynkowe

Ryzyko stopy procentowej

Narażenie Spółki na ryzyko wywołane zmianami stóp procentowych dotyczyło przede wszystkim kredytów: inwestycyjnego i w rachunku bieżącym.

Oprocentowanie kredytu inwestycyjnego oparte jest z zmienną stopę WIBOR 1M. W 2017 r. średnia stopa procentowa wyniosła 2,61% (w 2016 r.: 2,57%). W przypadku wzrostu średnich stóp procentowych o 1% koszt kredytu w 2017 r. wzrósłby o 25 tys. zł, w przypadku spadku stóp byłby niższy o 25 tys. zł.

Oprocentowanie kredytu w rachunku bieżącym oparte jest o zmienną stopę WIBOR O/N lub WIBOR 1M. W 2017 r. średnia stopa procentowa wyniosła 2,72% (w 2016 r.: 2,69%).

(Wszystkie kwoty prezentowane są w tys. złotych, o ile nie podano inaczej)

Załączone noty stanowią integralną część niniejszego jednostkowego sprawozdania finansowego

W poniższej tabeli przedstawiona została wartość bilansowa instrumentów finansowych Spółki narażonych na ryzyko stopy procentowej.

31.12.2017	
Oprocentowanie zmienne	
Oprocentowane kredyty i pożyczki	2 117
Pozostałe zobowiązania finansowe – leasing finansowy	1 458
Środki na rachunkach bieżących	4 345
Środki na lokatach bankowych	76 176
Razem	84 096
Oprocentowanie stałe	
Oprocentowane kredyty i pożyczki	5 660
Należności z tytułu leasingu finansowego	937
Razem	6 597
31.12.2016	
Oprocentowane kredyty i pożyczki	6 830
Pozostałe zobowiązania finansowe – leasing finansowy	964
Razem	7 794

Oprocentowanie instrumentów finansowych o zmiennym oprocentowaniu jest aktualizowane w okresach poniżej jednego roku. Odsetki od instrumentów finansowych o stałym oprocentowaniu są stałe przez cały okres do upływu terminu zapadalności/wymagalności tych instrumentów. Pozostałe instrumenty finansowe Spółki, które nie zostały ujęte w powyższych tabelach, nie są oprocentowane i w związku z tym nie podlegają ryzyku stopy procentowej.

Ryzyko walutowe

Spółka jest narażona na ryzyko zmiany kursów walutowych, ponieważ w swojej działalności korzysta między innymi z dostaw sprzętu teleinformatycznego sprowadzanego do kraju z zagranicy. Koszty zakupów sprzętu są uzależnione od kursów walut obcych w stosunku do złotego, w szczególności kursu euro i dolara. W celu ograniczenia ryzyka Spółka korzysta z instrumentów zabezpieczających przed ryzykiem kursowym np. transakcji terminowych forward. Zgodnie z polityką firmy zabezpieczane jest co najmniej 90% transakcji walutowych. Różnorodność stosowanych działań zabezpieczających powoduje dywersyfikację ryzyka kursowego. W ocenie Emitenta powyższe działania powodują, iż ewentualny wpływ niekorzystnych zmian kursu walut na wyniki finansowe Emitenta jest znacznie ograniczony.

Wartość bilansowa aktywów oraz zobowiązań finansowych Spółki w walutach obcych na dzień bilansowy dotyczy należności i zobowiązań z tytułu dostaw i usług oraz środków pieniężnych. Wartości te przedstawiają się następująco:

	Zobowiązania handlowe 31.12.2017		Należności handlowe 31.12.2017		Środki pieniężne 31.12.2017	
	WAL	PLN	WAL	PLN	WAL	PLN
Waluta – EURO	254	1 060	5	20	257	1 071
Waluta - USD	15 053	52 404	247	861	1 437	5 002

Gdyby kurs w stosunku do kursu z wyceny bilansowej dla walut EURO, USD wzrósł o 10% przy utrzymaniu wszystkich innych zmiennych na stałym poziomie, wynik netto Spółki za okres 12 miesięcy kończący się 31 grudnia 2017 r. byłby niższy o 4 651 tys. zł z tytułu aktywów i zobowiązań wyrażonych w EUR i USD.

	Zobowiązania handlowe 31.12.2016		Należności handlowe 31.12.2016		Środki pieniężne 31.12.2016	
	WAL	PLN	WAL	PLN	WAL	PLN
Waluta – EURO	267	1 183	11	48	43	191
Waluta - USD	4 746	19 836	532	2 222	27	112

Gdyby kurs w stosunku do kursu z wyceny bilansowej dla walut EURO, USD wzrósł o 10% przy utrzymaniu wszystkich innych zmiennych na stałym poziomie, wynik netto Spółki za okres 12 miesięcy kończący się 31 grudnia 2016 r. byłby niższy o 1 844 tys. zł z tytułu aktywów i zobowiązań wyrażonych w EUR i USD.

Ryzyko kredytowe

Ryzyko kredytowe oznacza ryzyko, że kontrahent nie dopełni zobowiązań, co narazi Spółkę na straty finansowe. Ryzyko kredytowe ograniczane jest przez Spółkę poprzez zawieranie transakcji wyłącznie z podmiotami o dobrej zdolności kredytowej, z którymi współpraca poprzedzona jest wewnętrznymi procedurami wstępnej weryfikacji. Ponadto poprzez bieżące monitorowanie stanów należności, narażenie Spółki na ryzyko nieściągalności należności nie jest znaczące.

W odniesieniu do aktywów finansowych Spółki, w tym środków pieniężnych, lokat oraz inwestycji w aktywa dostępne do sprzedaży, ryzyko Spółki wiąże się bezpośrednio z niemożnością dokonania zapłaty przez drugą stronę umowy, a maksymalna ekspozycja tego ryzyka równa jest wartości bilansowej danego instrumentu.

Odpisy z tytułu utraty wartości aktywów finansowych wynoszą na dzień 31 grudnia 2017 r. 730 tys. zł (1 036 tys. zł na dzień 31 grudnia 2016 r.). Odpisy te dotyczą należności własnych od pozostałych jednostek, z czego 71 tys. zł dotyczy należności, które Spółka dochodzi na drodze sądowej, zaś kwota 659 tys. zł należności, które według szacunku Spółki obciążone są znaczącym prawdopodobieństwem nieściągalności (na 31 grudnia 2016 r. odpowiednio 72 tys. zł i 964 tys. zł)

Na 31 grudnia 2017 r. nie występowały pozycje aktywów finansowych, które objęte zostały renegocjacją warunków spłaty.

Na rzecz Spółki nie zostały poczynione żadne istotne zabezpieczenia z tytułu posiadanych przez nią aktywów finansowych.

Struktura wiekowa pożyczek i należności oraz aktywów finansowych wycenianych w wartości godziwej przez wynik finansowy

	Razem	Nie przeterminowane	Przeterminowane w dniach				
			< 60 dni	60 – 90 dni	90 – 180 dni	180 – 360 dni	> 360 dni
31.12.2017							
Należności z tytułu dostaw i usług	71 951	69 115	1 096	19	977	274	470
Odpisy aktualizujące	(730)	-	-	-	-	(260)	(470)
Aktywa z tytułu umów z klientami	9 319	9 319	-	-	-	-	-
Odpisy aktualizujące	-	-	-	-	-	-	-
Należności z tytułu leasingu finansowego	937	937	-	-	-	-	-
Środki pieniężne i ich ekwiwalenty	80 537	-	-	-	-	-	-
31.12.2016							
Należności z tytułu dostaw i usług	54 122	51 484	1 533	8	52	7	1 038
Odpisy aktualizujące	(1 036)	-	-	-	-	-	(1 036)
Aktywa z tytułu umów z klientami	6 698	6 698	-	-	-	-	-
Pozostałe należności	209	209	-	-	-	-	-
Odpisy aktualizujące	-	-	-	-	-	-	-
Środki pieniężne i ich ekwiwalenty	9 910	-	-	-	-	-	-

Ryzyko związane z płynnością

Spółka monitoruje ryzyko braku funduszy przy pomocy narzędzia okresowego planowania płynności. Narzędzie to uwzględnia terminy wymagalności/ zapadalności zarówno inwestycji jak i aktywów finansowych (np. konta należności, pozostałych aktywów finansowych) oraz prognozowane przepływy pieniężne z działalności operacyjnej.

Celem Spółki jest utrzymanie równowagi pomiędzy ciągłością a elastycznością finansowania, poprzez korzystanie z rozmaitych źródeł finansowania, takich jak kredyty w rachunku bieżącym, kredyty bankowe, pożyczki oraz umowy leasingu finansowego.

W poniższej tabeli przedstawiona została wartość bilansowa instrumentów finansowych Spółki narażonych na ryzyko płynności, w podziale na poszczególne kategorie wiekowe, na podstawie umownych, niedyskontowanych płatności.

(Wszystkie kwoty prezentowane są w tys. złotych, o ile nie podano inaczej)

Załączone noty stanowią integralną część niniejszego jednostkowego sprawozdania finansowego

	Razem	do 3 miesięcy	Od 3 do 12 miesięcy	Od 1 do 5 lat	> 5 lat
31.12.2017					
Oprocentowane kredyty i pożyczki	7 922	1 577	3 262	3 083	-
Zobowiązania z tytułu dostaw i usług	119 542	119 459	60	22	-
Zobowiązania z tytułu cesji wierzytelności	1 932	241	725	966	-
Pozostałe zobowiązania	5 587	4 111	456	1 020	-
- RMB	2 951	2 951	-	-	-
- leasing finansowy	1 522	132	371	1 020	-
- instrumenty pochodne	1 114	1 029	85	-	-
- wpływy	40 143	36 775	3 368	-	-
- wypływy	41 257	37 804	3 453	-	-
31.12.2016					
Oprocentowane kredyty i pożyczki	10 384	1 427	2 846	6 111	-
Zobowiązania z tytułu dostaw i usług	30 282	30 252	30	-	-
Pozostałe zobowiązania	2 034	1 161	379	494	-
- RMB	1 020	1 015	-	5	-
- leasing finansowy	1 014	146	379	489	-

Nota 34. Informacja o instrumentach finansowych

Aktywa i zobowiązania finansowe w podziale na kategorie (według MSR 39)

	31.12.2017	31.12.2016
Aktywa finansowe		
Udzielone pożyczki i należności własne	162 095	69 770
Aktywa finansowe dostępne do sprzedaży	80	209
Zobowiązania finansowe		
Zobowiązania finansowe wyceniane według zamortyzowanego kosztu	133 660	42 505
Zobowiązania finansowe wyceniane w wartości godziwej przez wynik finansowy	1 114	-

Mając na uwadze, charakter i specyficzne cechy przedstawionych powyżej kategorii instrumentów finansowych, w ramach poszczególnych grup wyróżnia się następujące klasy instrumentów:

W ramach kategorii należności własnych	31.12.2017	31.12.2016
Należności handlowe oraz aktywa z umów z klientami	80 540	59 860
Środki pieniężne i ich ekwiwalenty	80 537	9 910
Udzielone pożyczki	80	-
Należności z tytułu leasingu finansowego	937	-
Razem	162 095	69 770
W ramach zobowiązań finansowych wycenianych wg zamortyzowanego kosztu	31.12.2017	31.12.2016
Zobowiązania długoterminowe	-	5
Zobowiązania z tytułu kredytów i pożyczek	7 777	10 239
Zobowiązania handlowe	119 542	30 282
Bierne rozliczenia międzyokresowe z tytułu niezafakturowanych kosztów	2 951	1 015
Zobowiązania z tytułu leasingu finansowego	1 458	964
Zobowiązania z tytułu finansowania cesji wierzytelności	1 932	-
Razem	133 660	42 505

(Wszystkie kwoty prezentowane są w tys. złotych, o ile nie podano inaczej)

Załączone noty stanowią integralną część niniejszego jednostkowego sprawozdania finansowego

Zabezpieczenia

W 2017 r. Spółka nie stosowała rachunkowości zabezpieczeń.

Nota 35. Zarządzanie kapitałem

Głównym celem zarządzania kapitałem Spółki jest utrzymanie dobrego ratingu kredytowego i bezpiecznych wskaźników kapitałowych, które wspierałyby działalność operacyjną Spółki i zwiększały wartość dla jej akcjonariuszy.

Spółka zarządza strukturą kapitałową i w wyniku zmian warunków ekonomicznych wprowadza do niej zmiany. W celu utrzymania lub skorygowania struktury kapitałowej, Spółka może zmienić wypłatę dywidendy dla akcjonariuszy, zwrócić kapitał akcjonariuszom lub wyemitować nowe akcje. W latach 2017 i 2016 nie wprowadzono żadnych zmian do celów, zasad i procesów obowiązujących w tym obszarze.

Spółka korzysta z kapitałów obcych (zobowiązań oprocentowanych) w celu optymalizacji struktury i kosztu pozyskiwania kapitału.

Kapitał własny Spółki na dzień 31 grudnia 2017 r. oraz 31 grudnia 2016 r. wyniósł odpowiednio 58 512 tys. zł oraz 58 210 tys. zł tzn 22,3% oraz 39,9% pasywów ogółem. Spółka wypłaciła dywidendę w wysokości 7 268 tys. zł w 2017 r. oraz 6 542 tys. zł w 2016 r. (patrz: Sprawozdanie ze zmian w kapitale własnym).

Wskaźniki stosowane przez Spółkę do zarządzania kapitałem to: zadłużenie netto/ EBITDA, wskaźnik zadłużenia kapitału własnego.

Dług netto to zobowiązania oprocentowane minus środki pieniężne i ich ekwiwalenty.

Wskaźnik zadłużenia kapitału własnego to zobowiązania oprocentowane/kapitał własny

	31.12.2017	31.12.2016
Oprocentowane kredyty i pożyczki	7 777	10 239
Zobowiązania leasingowe	1 458	964
Inne oprocentowane zobowiązania finansowe	1 932	-
Środki pieniężne i ich ekwiwalenty	(80 537)	(9 910)
Zadłużenie netto	(70 280)	1 293
EBITDA	13 820	14 578
Kapitał własny	58 512	58 210
Zadłużenie netto/EBITDA	(5,02)	0,09
Zadłużenie kapitału własnego	0,19	0,19

Nota 36. Informacje o podmiotach powiązanych

Podmiot powiązany	Sprzedaż towarów na rzecz podmiotów powiązanych		Sprzedaż usług na rzecz podmiotów powiązanych		Zakupy towarów od podmiotów powiązanych		Zakupy usług od podmiotów powiązanych	
	2017	2016	2017	2016	2017	2016	2017	2016
Jednostki zależne								
Atende Software sp. z o.o.	7	-	1 640	1 693	-	-	4	2
Sputnik Software sp. z o.o.	-	-	168	162	-	-	-	-
Atende Medica sp. z o.o.	3 757	-	246	69	-	-	-	-
TrustIT Sp. z o.o.	-	-	1	2	37	-	308	820
Phoenix Systems Sp. z o.o.	-	-	3	5	-	-	-	-
EDL Sp. z o.o.	-	-	12	7	-	-	-	-
A2 Customer Care Sp. z o.o.	-	-	7	-	-	-	1 684	-
Razem	3 764	-	2 077	1 938	37	-	1 996	822

(Wszystkie kwoty prezentowane są w tys. złotych, o ile nie podano inaczej)

Załączone noty stanowią integralną część niniejszego jednostkowego sprawozdania finansowego

Podmiot powiązany	Należności od podmiotów powiązanych		w tym przeterminowane		Zobowiązania wobec podmiotów powiązanych	
	2017	2016	2017	2016	2017	2016
Jednostki zależne						
Atende Software sp. z o.o.	51	78	-	-	-	-
Sputnik Software sp. z o.o.	-	4	-	-	3	-
Atende Medica sp. z o.o.	3 602	52	1 643	45	-	-
TrustIT Sp. z o.o.	-	1	-	-	37	104
Phoenix Systems Sp. z o.o.	-	4	-	-	-	-
EDL Sp. z o.o.	2	1	-	-	-	-
A2 Customer Care Sp. z o.o.	2	-	-	-	253	-
Razem	3 657	140	1 643	45	293	104

W ramach transakcji z podmiotami powiązanymi w 2017 r. nie zostały utworzone odpisy aktualizujące, ani nie zostały spisane żadne należności.

Spółka udziela również poręczeń podmiotom powiązanym opisanych w nocie 29.

Podmiotem powiązaniem z Emitentem jest ponadto Spinoza Investments sp. z o.o. S.K.A., która jest podmiotem w 100% kontrolowanym, bezpośrednio i pośrednio (poprzez Spinoza Fundusz Inwestycyjny Zamknięty Aktywów Niepublicznych), przez Romana Szweda. W latach 2017 i 2016 pomiędzy Emitentem a Spinoza Investments sp. z o.o. S.K.A. nie miały miejsca żadne operacje gospodarcze.

Innymi podmiotami powiązanymi Spółki są członkowie organów zarządzających i nadzorczych, oraz osoby będące bliskimi członkami rodziny tych osób (tzn. partner życiowy i dzieci, dzieci partnera życiowego oraz osoby pozostające na utrzymaniu osoby lub jego partnera życiowego), oraz inne podmioty gospodarcze w których członkowie zarządu podmiotu dominującego pełnią funkcje zarządcze lub są ich udziałowcami. W latach 2017 i 2016 pomiędzy Emitentem a tymi podmiotami nie miały miejsca żadne operacje gospodarcze.

Nota 37. Wynagrodzenie osób zarządzających i nadzorujących Atende S.A.

Wynagrodzenia członków Zarządu	Wynagrodzenia zasadnicze i pozostałe	
	2017	2016
Roman Szwed, Prezes	614	504
Iwona Bakuła, Wiceprezes	521	396
Jacek Forysiak, Wiceprezes ¹	508	387
Szymon Stępczak, Wiceprezes	496	384
Jacek Szczepański, Wiceprezes ²	531	413
Andrzej Słodczyk, Wiceprezes ³	Nd.	84
RAZEM	2 670	2 167

¹ Dnia 4 kwietnia 2016 r. Rada Nadzorcza Spółki powołała Jacka Forysiaka do Zarządu Atende S.A.

² Z dniem 11 stycznia 2016 r. Rada Nadzorcza Spółki powołała Jacka Szczepańskiego do Zarządu Atende S.A.

³ Dnia 4 kwietnia 2016 r. Rada Nadzorcza Spółki odwołała Andrzeja Słodczyka z Zarządu Atende S.A.

Wynagrodzenia członków Rady Nadzorczej	Wynagrodzenia zasadnicze i pozostałe	
	2017	2016
Patrycja Buchowicz, Przewodnicząca	48	46
Jan Madey, Członek	32	30
Michał Markowski, Członek ¹	32	23
Monika Mizelińska-Chmielewska, Członek	32	30
Maciej Matusiak, Członek ²	6	Nd.
Marek Dietl, Członek ³	25	30
Mirosław Panek, Wiceprzewodniczący ⁴	Nd.	5
RAZEM	175	165

¹ Dnia 4 kwietnia 2016 r. Michał Markowski został powołany na członka Rady Nadzorczej.

² Dnia 23 października 2017 r. Maciej Matusiak został powołany na członka Rady Nadzorczej.

³ Dnia 23 października 2017 r. wygasł mandat członka Rady Nadzorczej Spółki Marka Dietla, w następstwie złożonej rezygnacji.

⁴ Dnia 4 marca 2016 r. Mirosław Panek złożył rezygnację z członkostwa w Radzie Nadzorczej Spółki ze skutkiem na dzień 6 marca 2016 r.

Powyższe wynagrodzenia stanowią krótkoterminowe świadczenia pracownicze.

Nota 38.   Zatrudnienie

Przeciętne zatrudnienie

	2017 r.	2016 r.
Zarząd	5	5
Administracja	37	37
Dział sprzedaży	58	56
Pion produkcji	94	87
Pozostali	6	6
Razem	200	191

Rotacja zatrudnienia

	2017 r.	2016 r.
Liczba pracowników przyjętych	30	33
Liczba pracowników zwolnionych	23	25
Razem	7	8

Nota 39.   Umowy leasingu operacyjnego

W dniu 31 maja 2013 r. Spółka zawarła umowę leasingu operacyjnego, której przedmiotem są środki transportu. Każdy odrębny stosunek leasingu jest zawarty na 36 miesięcy i jest niezależny od pozostałych. Umowa przewiduje możliwość przedterminowego zakończenia każdego stosunku leasingu. Na dzień 31 grudnia 2017 r. w ramach umowy Spółka wykorzystuje 103 samochody. W 2017 r. wynik finansowy Spółki został obciążony kwotą 1 129 tys. tytułem opłat leasingowych wynikających z tej umowy. Wartość przyszłych minimalnych opłat leasingowych wynosi:

- o do 1 roku 926 tys. zł,
- o powyżej 1 roku do 3 lat 689 tys. zł.

W 2016 roku wynik finansowy Spółki został obciążony kwotą 1 146 tys. zł. wartość minimalnych opłat leasingowych wynosiła:

- o do 1 roku 1 064 tys. zł,
- o powyżej 1 roku do 3 lat 1 057 tys. zł.

Oprócz umowy leasingu operacyjnego Spółka miała zawarte umowy dotyczące najmu pomieszczeń wykorzystywanych przez Spółkę. Umowa dotycząca siedziby Spółki w Warszawie przy ul. Ostrobramskiej 86 została zawarta na okres do dnia 4 grudnia 2018 r. W dniu 30 września 2016 roku Spółka podpisała umowę najmu nowego budynku biurowego, który zastąpi dotychczasową siedzibę Spółki na okres od 4 grudnia 2018 do 4 maja 2024. Pozostałe umowy zostały zawarte na czas nieokreślony z możliwością wypowiedzenia. W 2017 r. wartość opłat minimalnych z tego tytułu wyniosła 2 470 tys. zł, w 2016 r. 2 509 tys. zł. Nie wystąpiły żadne opłaty warunkowe ani subleasingowe. Wartość przyszłych minimalnych opłat leasingowych z tytułu najmu pomieszczeń wynosi:

- o na dzień 31 grudnia 2017 r.

(Wszystkie kwoty prezentowane są w tys. złotych, o ile nie podano inaczej)

Załączone noty stanowią integralną część niniejszego jednostkowego sprawozdania finansowego

- do 1 roku 2 591 tys. zł,
- powyżej 1 roku do 5 lat 9 440 tys. zł.
- powyżej 5 lat 3 142 tys. zł.
- o na dzień 31 grudnia 2016 r.
  - do 1 roku 2 506 tys. zł,
  - powyżej 1 roku do 5 lat 3 541 tys. zł.

Nota 40. Informacja dotycząca sezonowości lub cykliczności działalności

Cechą charakterystyczną branży teleinformatycznej, w której działa Emitent jest występująca sezonowość sprzedaży. Głównym okresem zwiększonych przychodów jest IV kwartał roku kalendarzowego. Wiąże się to ze wzrostem w tym okresie wydatków przedsiębiorstw na modernizację infrastruktury technicznej.

Nota 41. Sprawy sądowe

Spółka nie jest stroną żadnych istotnych spraw sądowych.

Nota 42. Rozliczenia podatkowe

Na dzień 31 grudnia 2017 r. (i 31 grudnia 2016 r.) nie toczą i nie toczyły się wobec Spółki żadne kontrole ani postępowania podatkowe.

Nota 43. Zużyty sprzęt elektryczny i elektroniczny

W dniu 21 października 2005 r. weszła w życie większość przepisów ustawy o zużytym sprzęcie elektrycznym i elektronicznym („ZSEE”). Nakłada ona na podmioty wprowadzające na rynek sprzęt elektroniczny i elektryczny (producentów oraz importerów) m.in. obowiązek zorganizowania i sfinansowania odbierania od prowadzących punkty zbierania zużytego sprzętu, przetwarzania, odzysku, w tym recydingu, i unieszkodliwiania zużytego sprzętu. Od dnia 1 stycznia 2009 r. wprowadzający sprzęt przeznaczony dla gospodarstw domowych jest obowiązany do zapewniania zbierania zużytego sprzętu pochodzącego z gospodarstw domowych.

W celu oszacowania rezerwy, Spółka musi posiadać następujące dane: liczba kilogramów historycznego zużytego sprzętu elektrycznego i elektronicznego, która ma zostać zebrana przez Spółkę oraz pozostała do zebrania przez Spółkę liczba kilogramów nowego sprzętu elektrycznego i elektronicznego. W raportach wymaganych przez Ministerstwo Ochrony Środowiska nie ma rozróżnienia pomiędzy nowym oraz historycznym ZSEE.

Biorąc pod uwagę organizację zbiórki oraz systemu raportowania o zbieraniu ZSEE, Spółka nie jest w stanie oszacować ilości ZSEE, które mają zostać zebrane przez Spółkę w celu wypełnienia obowiązków wynikających z ustawy o zużytym sprzęcie elektrycznym i elektronicznym. W konsekwencji, Spółka nie utworzyła rezerwy ani z tytułu zobowiązania do zbierania historycznego ZSEE, ani też nowego ZSEE.

Spółka nie wyklucza możliwości weryfikacji swojego stanowiska, w przypadku pojawienia się odmiennych, wiążących interpretacji ustawy lub gdy praktyka stosowania ustawy wskaże na odmienne traktowanie księgowo obowiązku utylizacji zużytego sprzętu.

Nota 44. Zdarzenia po dacie bilansu

Dnia 2 marca 2018 r. została podjęta uchwała o podwyższeniu kapitału zakładowego spółki Energy Data Lab sp. z o.o. do wysokości 244 tys. PLN poprzez ustanowienie 1 000 nowych udziałów o wartości nominalnej 100 zł każdy. Wszystkie nowo ustanowione udziały zostały objęte proporcjonalnie przez dotychczasowych współników po cenie za każdy udział równej jego wartości nominalnej. Dnia 9 marca 2018 r. Spółka opłaciła objęte przez siebie udziały.

Nota 45. Informacja o transakcjach z podmiotem dokonującym badania sprawozdania

	2017 r.	2016 r.
- za badanie rocznego sprawozdania finansowego i skonsolidowanego sprawozdania finansowego	66	62
- za inne usługi poświadczające, w tym przegląd sprawozdania finansowego i skonsolidowanego sprawozdania finansowego	26	24
- za pozostałe usługi	38	-
RAZEM	130	86

Nota 46. Objasnienia do sprawozdania z przeplywów pieniężnych

	31.12.2017	31.12.2016
Środki pieniężne w bilansie	80 537	9 910
Środki pieniężne i ich ekwiwalenty ogółem wykazane w rachunku przeplywów pieniężnych	80 537	9 910

	2017 r.	2016 r.
Amortyzacja:	3 826	4 245
- amortyzacja wartości niematerialnych	1 356	1 998
- amortyzacja rzeczowych aktywów trwałych	2 470	2 247
Odsetki i udziały w zyskach (dywidendy) składają się z:	(760)	(34)
- odsetki zapłacone od umów leasingu finansowego	11	34
- odsetki zapłacone od kredytów	149	104
- odsetki zapłacone od udzielonych pożyczek	83	56
- odsetki otrzymane	(3)	(228)
- dywidendy otrzymane	(1 000)	-
Zysk (strata) z działalności inwestycyjnej wynika z:	195	515
- przychody ze sprzedaży rzeczowych aktywów trwałych	(420)	(121)
- wartość netto sprzedanych rzeczowych aktywów trwałych	279	199
- wartość netto zlikwidowanych aktywów trwałych	26	127
- aktualizacja wartości aktywów trwałych	310	310
Zmiana stanu zapasów wynika z następujących pozycji:	(2 546)	(732)
- bilansowa zmiana stanu zapasów	(2 546)	(732)
Zmiana należności wynika z następujących pozycji:	(20 498)	(14 859)
- zmiana stanu należności krótkoterminowych wynikająca z bilansu:	(22 567)	(11 556)
- należności handlowe	(17 991)	(8 933)
- aktywa z tytułu umów z klientami	(4 870)	(2 246)
- pozostałe należności	294	(377)
- zmiana stanu należności długoterminowych wynikająca z bilansu:	2 069	(3 303)
- należności handlowe	(76)	163
- aktywa z tytułu umów z klientami	2 145	(3 466)
Zmiana stanu zobowiązań, z wyjątkiem zobowiązań finansowych, wynika z następujących pozycji:	113 075	(33 429)
- zmiana stanu zobowiązań krótkoterminowych wynikająca z bilansu	108 989	(31 379)
- zmiana stanu zobowiązań długoterminowych wynikająca z bilansu	6 617	824
- korekta o spłacony kredyt	2 462	(6 709)
- korekta o zmianę stanu zobowiązań z tytułu nabycia rzeczowych aktywów trwałych	(422)	159
- korekta o zmianę stanu zobowiązań leasingowych	(494)	58
- korekta o zmianę stanu zobowiązań z tytułu finansowania cesji wierzytelności	(1 931)	-
- korekta o otrzymane dotacje	-	565
- korekta o zmianę stanu zobowiązań z tytułu bieżącego podatku dochodowego	(2 147)	3 053
Na wartość pozycji "inne korekty" składają się:	21	(20)
- rozliczona część cesji wierzytelności	(483)	-
- zapłacone prowizje od kredytów i gwarancji	509	-
- otrzymane dotacje	(5)	(20)

Warszawa, 27 marca 2018 r.

Roman Szwed

Iwona Bakuła

Jacek Forysiak

Szymon Stępczak

Jacek Szczepański

Prezes Zarządu

Wiceprezes Zarządu

Wiceprezes Zarządu

Wiceprezes Zarządu

Wiceprezes Zarządu

Marzena Kuśnierz

Osoba sporządzająca
sprawozdania finansowe

(Wszystkie kwoty prezentowane są w tys. złotych, o ile nie podano inaczej)

Załączone noty stanowią integralną część niniejszego jednostkowego sprawozdania finansowego